

EVANGHELIA DUPĂ IOAN

Întruparea Cuvântului

- 1 *Pr. 8.22,23.
Col. 1.17.
1 Ioan 1.1.
Apoc. 1.2;
19.13.
**Pr. 8.30.
Cap. 17.5.
1 Ioan 1.2.
† Filip. 2.6.
1 Ioan 5.7.
†† Gen. 1.1.
3 *Ps. 33.6.
Vers. 10.
Ef. 3.9.
Col. 1.16.
Ev. 1.2.
Apoc. 4.11.
4 *Cap. 5.26.
1 Ioan 5.11.
**Cap. 8.12;
9.5; 12.35,46.
5 *Cap. 3.19.
6 *Mal. 3.1.
Mt. 3.1.
Lc. 3.2.
Vers. 33.
7 *Fap. 19.4.
9 *Vers. 4.
Is. 49.6.
1 Ioan 2.8.
**Vers. 3.
Ev. 1.2; 11.3.
11 *Lc. 19.14.
Fap. 3.26;
13.46.
12 *Is. 56.5.
Rom. 8.15.
Gal. 3.26.
2 Pet. 1.4.
1 Ioan 3.1.
13 *Cap. 3.5.
Iac. 1.18.
1 Pet. 1.23.
14 *Mt. 1.16,20.
Lc. 1.31,35;
2.7.
1 Tim. 3.16.
**Rom. 1.3.
Gal. 4.4.
† Ev. 2.11;
2.14,16,17.
†† Is. 40.5.
Mt. 17.2.
Cap. 2.11;
11.40.
2 Pet. 1.17.
*† Col. 1.19;
2.3.9.
15 *Vers. 32.
Cap. 3.32;
5.33.
**Mt. 3.11.
Mc. 1.7.
Lc. 3.16.
Vers. 27,30.
Cap. 3.13.
† Cap. 8.58.
Col. 1.17.

1 La început era* Cuvântul și Cuvântul era cu** Dumnezeu și† Cuvântul era Dumnezeu^{a††}.
2 Acesta era la început cu Dumnezeu. Toate* au fost făcute^b prin El, și fără El n-a fost făcut nimic *din* ce a fost făcut.
4 În El* era viața și** viața era lumina oamenilor. Și lumina* luminează în întuneric și întunericul n-a cuprins-o.
6 A fost* un om trimis de la Dumnezeu; numele lui *era* Ioan.
7 Acesta* a venit spre mărturie, ca să mărturisească despre lumină, ca toți să creadă prin el. Nu era el lumina, ci *a venit* ca să mărturisească despre lumină. Lumina* adevărată era aceea care, venind în lume**, luminează^c pe orice om^d. *El* era în lume și lumea prin El a fost făcută și lumea nu L-a cunoscut. A venit* la ai Săi^e și ai Săi nu L-au primit. Dar tuturor celor care* L-au primit, le-a dat dreptul să fie^f copii ai lui Dumnezeu: celor care cred în Numele Lui, care au fost născuți* nu din sânge, nici din voia cărnii, nici din voia omului^g, ci din Dumnezeu.
14 Și* Cuvântul S-a făcut carne** și a† locuit^h printre noi (și noi am†† privit gloria Lui, glorie ca a Singuruluiⁱ de la Tatăl), plin de har*† și de adevăr; (Ioan* a mărturisit despre El și a strigat, spunând: „Acesta era Cel despre care am zis: «Cel** care vine

după mine este înaintea mea^j, pentru că† era mai înainte de mine»^k.) Pentru că^k noi toți am primit din plinătatea* Lui, și har peste har; pentru că legea* a fost dată prin Moise; harul** și adevărul† au venit^l prin Isus Hristos.
18 Nimeni* nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul** Fiu, care este în sânul^m Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut.
19 Și aceasta este mărturia* lui Ioan, când iudeii au trimis din Ierusalim preoți și leviți, ca să-l întrebe: „Tu cine ești?” Și a mărturisit* și n-a tăgăduit, și a mărturisit: „Nu sunt eu Hristosul“. Și ei l-au întrebat: „Atunci cineⁿ ești? Ești tu Ilie*?” Și el a spus: „Nu sunt!“ „Ești tu profetul**?” Și a răspuns: „Nu!“ I-au spus deci: „Cine ești? Ca să dăm un răspuns celor care ne-au trimis. Ce spui despre tine însuși?” El a* spus: „Eu *sunt* glas al unuia care strigă în pustiu: «Neteziți calea Domnului», după cum a** spus profetul Isaia“. Și ei erau trimiși^o din tre farisei. Și l-au întrebat și i-au spus: „Atunci de ce botezi, dacă tu nu ești Hristosul, nici Ilie, nici profetul?” Ioan le-a răspuns, zicând: „Eu* botez cu^p apă. ^qÎn mijlocul vostru este^r Unul pe care voi nu-L cunoașteți, Cel* care vine după mine^s, căruia eu nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua sandalei“. 28 Acestea se petreceau în Betania^t,

- 16 *Cap. 3.34.
Ef. 1.6-8.
Col. 1.19;
2.9,10.
17 *Ex. 20.1.
Deut. 4.44;
5.1; 33.4.
**Rom. 3.24;
5.21; 6.14.
† Cap. 8.32;
14.6.
18 *Ex. 33.20.
Deut. 4.12.
Mt. 11.27.
Lc. 10.22.
Cap. 6.46.
1 Tim. 1.17;
6.16.
1 Ioan 4.12;
4.20.
**Cap. 3.16;
3.18.
1 Ioan 4.9.
Mărturia lui Ioan Botezătorul (Mt. 3.1-12; Mc. 1.1-8; Lc. 3.1-18)
19 *Cap. 5.33.
20 *Lc. 3.15.
Cap. 3.28.
Fap. 13.25.
21 *Mal. 4.5.
Mt. 17.10.
**Deut. 18.15;
18.18.
23 *Mt. 3.3.
Mc. 1.3.
Lc. 3.4.
Cap. 3.28.
**Is. 40.3.
26 *Mt. 3.11.
27 *Fap. 19.4.
28 *Jud. 7.24.
Cap. 10.40.

^a Unele ms. „Dumnezeu era Cuvântul“ ^b Sau „au luat ființă“ ^c Sau „și răspândește lumina peste“, „este lumină pentru“ ^d Sau „care luminează pe orice om, venind în lume“ ^e Sau „la ale Sale“ ^f Sau „autoritatea să ia acel loc, de“ ^g Cuvântul grecesc înseamnă și „om“ și „bărbat“ ^h Lit. „Și-a ridicat cort“ ⁱ Unic de acest fel ^j Are întâietate față de mine ^k Unele ms. „Și“ ^l Lit. „a venit“ (singular), având sensul că harul și adevărul, care existau mai înainte, în Dumnezeu, sunt identificate cu o singură persoană, Isus Hristos, care a venit în lume ^m Arată locul sau starea ⁿ Lit. „Atunci ce?“ ^o Unele ms. „Și cei care fuseseră trimiși erau“ ^p Lit. „în“ ^q Unele ms. ad. „Dar“, iar la începutul v.27 ad. „Acesta este“ ^r Și-a luat locul și stă ^s Unele ms. ad. „care este înaintea mea“ (care are întâietate față de mine) ^t Unele ms. „Betabara“

	dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.	lui Iona; tu* vei fi numit Chifa ^k (care se traduce: Piatră ^k).	42 *Mt. 16.18.	
Mielul lui Dumnezeu (Mt. 3.13-17; Mc. 1.9-11; Lc. 3.21-22)	29 A doua zi, el ^a ·L-a văzut pe Isus venind la el și ·a spus: „Iată Mielul* lui Dumnezeu, Cel care**	43 A doua zi, El ^l a vrut să meargă în Galileea; și Isus ^h ·l-a găsit pe Filip* și ·i-a spus: „Urmează ză-Mă ^c . Și Filip era din Betsaida, din cetatea lui Andrei și a lui Petru.	43 *Cap. 12.21.	
29 *Ex. 12.3. Is. 53.7. Fap. 8.32. 1 Pet. 1.19. Apoc. 5.6. **Is. 53.11. 1 Cor. 15.3. Gal. 1.4. Ev. 1.3;2.17; 9.28. 1 Pet. 2.24; 3.18. 1 Ioan 2.2; 3.5; 4.10. Apoc. 1.5. 31 *Mal. 3.1. Mt. 3.6. Lc. 1.17,76; 1.77; 3.3,4. 32 *Mt. 3.16. Mc. 1.10. Lc. 3.22. Cap. 5.32. 33 *Mt. 3.11. Fap. 1.5;2.4; 10.44; 19.6.	30 ridică păcatul lumii! Acesta este Cel despre care spuneam eu: «După mine vine un Om care este înaintea mea ^b , pentru că era mai înainte de mine». Și eu nu-L știam, dar ca El să fie arătat lui Israel, de aceea* am venit eu, 31 botezând cu ^c apă ^c . Și Ioan* a mărturisit, spunând: „Am văzut Duhul coborând, din cer, ca un porumbel și a rămas peste El. Și eu nu-L știam; dar Cel care m-a trimis să botez cu ^c apă, Acela mi-a spus: «Cel peste care vei vedea Duhul coborând și rămânând peste El, Acesta este Cel* care botează cu ^d Duh Sfânt». Și eu am văzut și am mărturisit că Acesta este Fiul lui Dumnezeu ^c .”	44 ză-Mă ^c . Și Filip era din Betsaida, din cetatea lui Andrei și a lui Petru.		
Chemarea primilor ucenici	35 A doua zi, Ioan stătea din nou ^e cu ^f doi dintre ucenicii lui. 36 Și, privind la Isus, care umbla, ·a spus: „Iată Mielul lui Dumnezeu!” 37 Și cei doi ucenici l-au auzit vorbind și L-au urmat pe Isus. Iar Isus, întorcându-Se și văzându-i că-L urmează, ·le-a spus: „Ce căutați?” Și ei l-au spus: „Rabi (care, tradus, înseamnă: Învățătorule), unde locuiești?” El ·le-a spus: „Veniți și vedeți ^g ”. Au venit deci ^h și au văzut unde ·locuia; și au rămas la El în ziua aceea.	45 Filip ·l-a găsit pe Natanael* și ·i-a spus: „Noi L-am găsit pe Acela despre care au scris Moise** în lege și profeții†: pe Isus, fiul lui Iosif, care este din Nazaret††”. Și Natanael i-a spus: „Poate fi ceva bun din Nazaret*?” Filip ·i-a spus: „Vino și vezi!” Isus l-a văzut pe Natanael venind spre El și ·a spus despre el: „Iată*, cu adevărat, un israelit în care nu este viclenie”. 48 Natanael ·l-a spus: „De unde mă cunoști?” Isus a răspuns și i-a zis: „Înainte ca Filip să te cheme, te-am văzut, când erai sub smochin”. Natanael a răspuns și l-a zis ^m : „Rabi, Tu ești Fiul* lui Dumnezeu, Tu ești Împăratul** lui Israel!” Isus a răspuns și i-a zis: „Pentru că ți-am spus: «Te-am văzut sub smochin», crezi? <i>Lucruri</i> mai mari decât acestea vei vedea”. Și El ·i-a spus: „Adevărat, adevărat vă spun, <i>că</i> de acum ⁿ veți vedea cerul deschis și pe îngerii lui Dumnezeu urcând și coborând peste Fiul Omului ^c .”	45 *Cap. 21.2. **Gen. 3.15; 49.10. Deut. 18.18. Lc. 24.27. †Is. 4.2; 7.14; 9.6; 53.2. Mica 5.2. Zah. 6.12; 9.9. ††Mt. 2.23. Lc. 2.4. 46 *Cap. 7.41; 7.42,52. 47 *Ps. 32.2; 73.1. Cap. 8.39. Rom. 2.28; 2.29; 9.6.	
40 *Mt. 4.18.	40 ^l Era pe la ceasul al zecelea. Andrei*, fratele lui Simon Petru, era unul dintre cei doi care auziseră de la Ioan și l-au urmat. Acesta ·l-a găsit întâi pe fratele său, Simon, și ·i-a spus: „Noi L-am găsit pe Mesia ^l ” (care, tradus, înseamnă: Hristos ^l). Și l-a dus la Isus. ^l Isus, privindu-l, a spus: „Tu ești Simon, fiul	49 chin ^c . Natanael a răspuns și l-a zis ^m : „Rabi, Tu ești Fiul* lui Dumnezeu, Tu ești Împăratul** lui Israel!” Isus a răspuns și i-a zis: „Pentru că ți-am spus: «Te-am văzut sub smochin», crezi? <i>Lucruri</i> mai mari decât acestea vei vedea”. Și El ·i-a spus: „Adevărat, adevărat vă spun, <i>că</i> de acum ⁿ veți vedea cerul deschis și pe îngerii lui Dumnezeu urcând și coborând peste Fiul Omului ^c .”	49 *Mt. 14.33. **Mt. 21.5; 27.11,42. Cap. 18.37; 19.3.	
	41 la Ioan și l-au urmat. Acesta ·l-a găsit întâi pe fratele său, Simon, și ·i-a spus: „Noi L-am găsit pe Mesia ^l ” (care, tradus, înseamnă: Hristos ^l). Și l-a dus la Isus. ^l Isus, privindu-l, a spus: „Tu ești Simon, fiul	2 Și a treia zi a avut loc o nuntă în Cana* din Galileea și mama 2 lui Isus era acolo. Și au fost invitați și Isus și ucenicii Săi la nuntă. Și, sfârșindu-se vinul, mama 4 lui Isus ·l-a zis: „Nu au vin”. Isus ·i-a spus: „Ce* am Eu a face cu tine, femeie**? N-a† sosit încă ceasul Meu ^c ”. Mama Sa ·a spus slujitorilor: „Orice vă va zice, faceți!” 6 Și erau acolo șase vase de piatră pentru apă, puse pentru* curățirea ^o iudeilor, încăpând în fiecare	51 *Gen. 28.12. Mt. 4.11. Lc. 2.9,13; 22.43; 24.4. Fap. 1.10.	
	42 la Ioan și l-au urmat. Acesta ·l-a găsit întâi pe fratele său, Simon, și ·i-a spus: „Noi L-am găsit pe Mesia ^l ” (care, tradus, înseamnă: Hristos ^l). Și l-a dus la Isus. ^l Isus, privindu-l, a spus: „Tu ești Simon, fiul	2 Și a treia zi a avut loc o nuntă în Cana* din Galileea și mama 2 lui Isus era acolo. Și au fost invitați și Isus și ucenicii Săi la nuntă. Și, sfârșindu-se vinul, mama 4 lui Isus ·l-a zis: „Nu au vin”. Isus ·i-a spus: „Ce* am Eu a face cu tine, femeie**? N-a† sosit încă ceasul Meu ^c ”. Mama Sa ·a spus slujitorilor: „Orice vă va zice, faceți!” 6 Și erau acolo șase vase de piatră pentru apă, puse pentru* curățirea ^o iudeilor, încăpând în fiecare	Nunta din Cana	
	43 la Ioan și l-au urmat. Acesta ·l-a găsit întâi pe fratele său, Simon, și ·i-a spus: „Noi L-am găsit pe Mesia ^l ” (care, tradus, înseamnă: Hristos ^l). Și l-a dus la Isus. ^l Isus, privindu-l, a spus: „Tu ești Simon, fiul	1 *Jos. 19.28.		
	44 la Ioan și l-au urmat. Acesta ·l-a găsit întâi pe fratele său, Simon, și ·i-a spus: „Noi L-am găsit pe Mesia ^l ” (care, tradus, înseamnă: Hristos ^l). Și l-a dus la Isus. ^l Isus, privindu-l, a spus: „Tu ești Simon, fiul	4 *2Sam.16.10; 19.22. **Cap. 19.26 †Cap. 7.6.		
	45 la Ioan și l-au urmat. Acesta ·l-a găsit întâi pe fratele său, Simon, și ·i-a spus: „Noi L-am găsit pe Mesia ^l ” (care, tradus, înseamnă: Hristos ^l). Și l-a dus la Isus. ^l Isus, privindu-l, a spus: „Tu ești Simon, fiul	6 *Mc. 7.3.		

^a Unele ms. „Ioan” ^b Are întâietate față de mine ^c Lit. „în” ^d Lit. „în”, cu sensul de „în puterea Duhului Sfânt”, având natura sau caracterul Duhului Sfânt ^e Sau „Tot a doua zi, Ioan stătea” ^f Lit. „și” ^g Unele ms. „veți vedea” ^h Unele ms. omit ⁱ Unele ms. ad. „Și” ^j Unele ms. „Hristosul”, Unsul ^k Sau „Petru” ^l Unele ms. „Isus” ^m Unele ms. „I-a răspuns și a zis”; alte ms. „a răspuns și a zis”; alte ms. „a răspuns și zice”; alte ms. „I-a răspuns” ⁿ Unele ms. omit „de acum” ^o Potrivit obiceiului curățirii

9 *Cap. 4.46.	7 câte două sau trei măsuri ^a . Isus ·le-a spus: „Umpleți vasele cu 8 apă“. Și le-au umplut până sus. Și ·le-a spus: „Scoateți acum și du- ceți mai-marelui mesei“. Și au	tura și cuvântul pe care îl spusese Isus.	
11 *Cap. 1.14.	9 dus. Iar când a gustat mai-marele mesei apa* făcută vin și nu știa de unde este (dar slujitorii care scosese ră apa știa), mai-marele 10 mesei ·l-a chemat pe mire și ·i-a spus: „Orice om pune întâi vinul cel bun; și, după ce au băut bine, atunci pune pe cel mai puțin bun; tu ai ținut vinul cel bun până 11 acum“. Acest început al semnelor l-a făcut Isus în Cana din Galileea și Și-a* arătat gloria; și ucenicii	23 Și, când era în Ierusalim, la Paști, la sărbătoare, mulți au crezut în Numele Lui, privind 24 semnele pe care le făcea El. Dar Isus Însuși nu Se încredea în ei, 25 pentru că îi cunoștea pe toți și pentru că nu avea nevoie să-I mărturisească cineva despre om, fiindcă El* Însuși cunoștea ce era în om.	<i>Isus la Ierusalim</i> 25 *1 Sam.16.7. 1 Cr. 28.9. Mt. 9.4. Mc. 2.8. Cap. 6.64; 16.30. Fap. 1.24. Apoc. 2.23.
12 *Mt. 12.46.	12 Săi au crezut în El. După aceasta a coborât la Capernaum, El și mama Sa și frații* Săi și ucenicii Săi; și acolo au rămas nu multe zile.	3 Dar era un om dintre farisei, cu numele Nicodim, un mai-mare 2 al iudeilor. Acesta* a venit la El noaptea și I-a spus: „Rabi, știm că ai venit Învățător de la Dum- nezeu, pentru că nimeni** nu poa- te face aceste semne pe care le faci Tu, dacă nu este† Dumnezeu cu	<i>Isus și Nicodim</i> 2 *Cap. 7.50; 19.39. **Cap. 9.16; 9.33. Fap. 2.22. †Fap. 10.38.
<i>Curățirea templului</i>	13 Și Paștele* iudeilor era aproa- pe; și Isus S-a suit la Ierusalim. 14 Și i-a găsit* în templu ^b pe cei care vindeau boi și oi și porumbei și pe schimbătorii de bani șezând. 15 Și, făcând un bici din frânghii, i-a scos pe toți afară din templu, și oile și boii; și a vărsat banii schimbătorilor și a răsturnat me-	3 el“. Isus a răspuns și i-a zis: „Ade- vărat, adevărat îți spun: Dacă* cineva nu este născut din nou ^g , nu poate vedea Împărăția lui 4 Dumnezeu“. Nicodim ·i-a zis: „Cum poate un om să se nască, fiind bătrân? poate el să intre a doua oară în pântecele mamei sale 5 și să se nască?“ Isus a răspuns: „Adevărat, adevărat îți spun: dacă* cineva nu este născut din apă și din Duh, nu poate intra în 6 Împărăția lui Dumnezeu. Ce este născut din carne este carne și ce este născut din Duhul este duh. 7 Nu te mira că ți-am spus: «Trebuie 8 să fiți născuți din nou ^g ». Vântul* sufală încotro vrea și-i auzi vuien- tul, dar nu știi de unde vine și unde se duce: așa este oricine ^h este năs- 9 cut din Duhul“. Nicodim a răspuns și I-a zis: „Cum* pot fi acestea?“	3 *Cap. 1.13. Gal. 6.15. Tit 3.5. Iac. 1.18. 1 Pet. 1.23. 1 Ioan 3.9.
16 *Lc. 2.49.	16 sele, și celor care vindeau po- rumbei le-a spus: „Luați acestea de aici; nu faceți din casa* Tată- 17 lui Meu casă de negustorie!“ Și ^c ucenicii Săi și-au amintit că este scris: „Râvna* casei Tale Mă 18 mistuie ^d “. Iudeii deci au răspuns și I-au zis: „Ce* semn ne arăți că 19 faci acestea?“ Isus a răspuns și le-a zis: „Dărâmați* templul acesta ^e și în trei zile îl voi ridica“.	10 Isus a răspuns și i-a zis: „Tu ești învățătorul lui Israel și nu cunoști 11 aceste lucruri? Adevărat*, adevă- rat îți spun: noi vorbim ce știm și mărturisim ce am văzut, și voi** 12 nu primiți mărturia noastră. Dacă v-am spus cele pământești și nu	5 *Mc. 16.16. Fap. 2.38.
17 *Ps. 69.9.	20 Iudeii deci au spus: „În patruzeci și șase de ani a fost zidit templul ^e acesta, și Tu îl vei ridica în trei 21 zile?“ Dar El vorbea despre* 22 templul ^e trupului Său. Deci, când a înviat dintre morți, ucenicii Săi și-au* amintit că le ^c spusese aceasta și au crezut Scrip-		8 *Ecl. 11.5. 1 Cor. 2.11.
18 *Mt. 12.38. Cap. 6.30.			
19 *Mt. 26.61; 27.40. Mc. 14.58; 15.29.			9 *Cap. 6.52; 6.60.
21 *Col. 2.9. Ev. 8.2. 1 Cor. 3.16; 6.19. 2 Cor. 6.16. 22 *Lc. 24.8.			11 *Mt. 11.27. Cap. 1.18; 7.16; 8.28; 12.49; 14.24. **Vers. 32.

^a O măsură avea aproximativ 39 de litri ^b Gr. „hieron“, ansamblul curților și al clădirilor templului
^c Unele ms. omit ^d Unele ms. „M-a mistuit“ ^e Gr. „naos“, templul propriu-zis ^f Unele ms. „Isus“ ^g Sau
„de sus“ (ca în v. 31), dintr-un izvor nou de viață, de la început (vezi Lc.1.3) ^h Lit. „oricine care“

<p>13 *Pr. 30.4. Cap. 6.33,38; 6.51,62; 16.28. Fap. 2.34. 1 Cor. 15.47. Ef. 4.9,10. 14 *Num. 21.9. **Cap. 8.28; 12.32. 15 *Cap. 6.47.</p>	<p>credeți, cum veți crede dacă vă 13 voi spune cele cerești? Și nimeni* nu s-a suit în cer, decât Cel care a coborât din cer, Fiul Omului, 14 care este în cer. Și*, cum a înălțat Moise șarpele în pustiu, așa tre- buie** să fie înălțat Fiul Omu- 15 lui, pentru ca oricine^a crede în El să nu piară, ci^b să aibă viață*</p>	<p>nimic, dacă nu-i este dat din cer. 28 Voi înșivă îmi sunteți martori că am spus: «Nu* sunt eu Hristosul», ci: «Sunt** trimis înaintea Lui». 29 Cine* are mireasa este mire; iar prietenul** mirelui, care stă și-l ascultă, se bucură foarte mult^g de glasul mirelui. Deci această bucurie a mea este împlinită.</p>	<p>28 *Cap. 1.20; 1.27. **Mal. 3.1. Mc. 1.2. Lc. 1.17. 29 *Mt. 22.2. 2 Cor. 11.2. Ef. 5.25,27. Apoc. 21.9. **Cânt. 5.1.</p>
<p>16 *Rom. 5.8. 1 Ioan 4.9. 17 *Lc. 9.55. Cap. 5.45; 8.15; 12.47. 1 Ioan 4.14.</p>	<p>16 eternă. Pentru că* atât de mult^c a iubit Dumnezeu lumea, încât L-a dat pe singurul^d Său Fiu, pentru ca oricine crede în El să nu piară, 17 ci să aibă viață eternă. Pentru că Dumnezeu nu* L-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mântuită prin</p>	<p>30 El trebuie să crească, iar eu să 31 mă micșorez. Cine* vine de sus este** mai presus de toți. Cine† este de pe^h pământⁱ, de pe^h pământ este și de pe^h pământ vorbește. Cine†† vine din cer este mai pre- 32 sus de toți și^j, ceea ce* a văzut și a auzit, aceea mărturisește; și ni- meni nu primește mărturia Lui.</p>	<p>31 *Cap. 8.23. **Mt. 28.18. Cap. 1.15,27. Rom. 9.5. †1Cor. 15.47 ††Cap. 6.33. 1 Cor. 15.27. Ef. 1.21. Filip. 2.9.</p>
<p>18 *Cap. 5.14; 6.40,47; 20.31.</p>	<p>18 El. Cel care* crede în El nu este judecat; dar cel care nu crede a și fost judecat, pentru că nu a crezut în Numele singurului^d Fiu al lui</p>	<p>33 Cine a primit^k mărturia Sa a pe- cetluit* că Dumnezeu este adevărat.</p>	<p>32 *Vers. 11. Cap. 8.26; 15.15.</p>
<p>19 *Cap. 1.4; 1.9-11; 8.12.</p>	<p>19 Dumnezeu. Și aceasta este ju- decata: că* lumina a venit în lume și oamenii au iubit mai mult întu- nericul decât lumina, pentru că fap- tele lor erau rele. Pentru că ori- cine* face rău^e urăște lumina și nu vine la lumină, pentru ca faptele 21 lui să nu fie condamnate. Dar cel care practică adevărul vine la lu- mină, ca faptele lui să se arate, pen- tru că sunt lucrute în Dumnezeu^o.</p>	<p>34 Pentru că* Acela pe care L-a trimis Dumnezeu vorbește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeul^l nu dă Duhul cu** măsură.</p>	<p>33 *Rom. 3.4. 1 Ioan 5.10. 34 *Cap. 7.16. **Cap. 1.16.</p>
<p>20 *Iov 24.13; 24.17. Ef. 5.13.</p>	<p>20 Și această este ju- decata: că* lumina a venit în lume și oamenii au iubit mai mult întu- nericul decât lumina, pentru că fap- tele lor erau rele. Pentru că ori- cine* face rău^e urăște lumina și nu vine la lumină, pentru ca faptele 21 lui să nu fie condamnate. Dar cel care practică adevărul vine la lu- mină, ca faptele lui să se arate, pen- tru că sunt lucrute în Dumnezeu^o.</p>	<p>35 Tatăl* iubește pe Fiul și a dat 36 toate în mâna Lui. Cine* crede în Fiul are viață eternă; și cine nu se supune Fiului^m nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el^o.</p>	<p>35 *Mt. 11.27; 28.18. Lc. 10.22. Cap. 5.20,22; 13.3; 17.2. Ev. 2.8.</p>
<p>O altă mărturie a lui Ioan Botezătorul</p>	<p>22 După acestea, Isus și ucenicii Săi au venit în ținutul Iudeii; și acolo stătea cu ei și boteza*. 23 Și boteza și Ioan în Enon, aproape de Salim*, pentru că erau multe ape acolo; și** veneau și erau 24 botezați, pentru că* Ioan nu fusese 25 încă aruncat în închisoare. Dar a fost o discuție a ucenicilor lui Ioan cu un iudeu^f, despre curățire.</p>	<p>4 Deci, când a cunoscut Domnul că fariseii au auzit că Isus face și botează* mai mulți ucenici decât 2 Ioan (deși Isus nu boteza El însuși, 3 ci ucenicii Săi), a părăsit Iudeea și a mers din nouⁿ în Galileea. 4 Și trebuia ca El să treacă prin 5 Samaria. ·A venit deci la o cetate a Samariei, numită Sihar, aproa- pe de ogorul pe* care Iacov l-a dat 6 lui Iosif, fiul său. Și acolo era izvorul lui Iacov. Isus deci, fiind obosit de călătorie, S-a așezat astfel lângă izvor. Era pe la ceasul 7 al șaselea. ·A venit o femeie din Samaria să scoată apă. Isus ·i-a 8 spus: „Dă-Mi să beau“ (pentru că ucenicii Săi plecaseră în ceta-</p>	<p>36 *Hab. 2.4. Cap. 1.12; 6.47. Rom. 1.17. 1 Ioan 5.10.</p>
<p>22 *Cap. 4.2. 23 *1 Sam. 9.4. **Mt. 3.5,6. 24 *Mt. 14.2.</p>	<p>26 Și au venit la Ioan și i-au spus: „Rabi, Cel care era cu tine dincolo de Iordan, despre* care ai mărtu- risit tu, iată, Acesta botează 27 și toți vin la El“. Ioan a răspuns și a zis: „Un om* nu poate primi</p>	<p>8 spus: „Dă-Mi să beau“ (pentru că ucenicii Săi plecaseră în ceta-</p>	<p>Isus în Samaria 1 *Cap. 3.22; 3.26.</p>
<p>26 *Cap. 1.7,15; 1.27,34.</p>	<p>27 și toți vin la El“. Ioan a răspuns și a zis: „Un om* nu poate primi</p>	<p>7 al șaselea. ·A venit o femeie din Samaria să scoată apă. Isus ·i-a 8 spus: „Dă-Mi să beau“ (pentru că ucenicii Săi plecaseră în ceta-</p>	<p>5 *Gen. 33.19; 48.22. Ios. 24.32.</p>
<p>27 *1 Cor. 4.7. Ev. 5.4. Iac. 1.17.</p>	<p>27 și toți vin la El“. Ioan a răspuns și a zis: „Un om* nu poate primi</p>	<p>7 al șaselea. ·A venit o femeie din Samaria să scoată apă. Isus ·i-a 8 spus: „Dă-Mi să beau“ (pentru că ucenicii Săi plecaseră în ceta-</p>	<p>5 *Gen. 33.19; 48.22. Ios. 24.32.</p>

^a Lit. „oricine care“, expresie des întâlnită în Evanghelia după Ioan ^b Multe ms. omit „să nu piară, ci“
^c Lit. „Pentru că așa“ ^d Unic de acest fel ^e Lit. „rele“ ^f Unele ms. „cu niște iudei“ ^g Lit. „se bucură
cu bucurie“ ^h Lit. „din“ ⁱ Sau „își are originea din pământ“ ^j Unele ms. omit ^k Sau „primește“ ^l Unele
ms. „El“ ^m Sau „nu crede în Fiul“ ⁿ Unele ms. omit „din nou“

9 *2 Împ. 17.24 Lc. 9.52,53. Fap. 10.28.	te ca să cumpere de mâncare). 9 Femeia samariteancă ·I-a spus deci: „Cum, Tu, iudeu fiind, ceri să bei de la mine, care sunt femeie samariteancă?“ pentru că iudeii* nu au relații cu samaritenii.	vor închina Tatălui în duh* și** în adevăr; pentru că și Tatăl caută astfel de închinători ai Lui.	23 *Filip. 3.3. **Cap.1.17.
10 *Is. 12.3; 44.3. Ier. 2.13. Zah. 13.1; 14.8.	10 Isus a răspuns și i-a zis: „Dacă ai fi cunoscut tu darul lui Dumnezeu și Cine este Cel care-ți zice: «Dă-Mi să beau!»», tu ai fi cerut de la El și ți-ar fi dat apă* vie“.	24 Dumnezeu* este Duh și cei care I se închină trebuie să I se închine în duh și în adevăr“. Femeia ·I-a spus: „Știu că vine Mesia, care Se numește Hristos; când va veni El ^e ,	24 *2 Cor. 3.17.
14 *Cap. 6.35; 6.58. **Cap. 7.38.	11 Femeia ·I-a spus: „Doamne ^a , nu ai cu ce să scoți și fântâna este adâncă; de unde ai deci apa cea vie? Ești Tu mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat fântâna și a băut din ea el însuși și fiii lui și vitele lui?“ Isus a răspuns și i-a zis: „Oricine ^b bea din apa aceasta va înseta din nou; dar cine* va bea din apa pe care i-o voi da Eu nicidecum nu va înseta niciodată, ci apa pe care i-o voi da Eu va** deveni în el izvor de apă, țâșnind spre viață eternă“.	26 ne va spune toate“. Isus ·i-a spus: „Eu* sunt, Cel care vorbesc cu tine“. Și atunci ^f au venit ucenicii Săi și se mirau că vorbea cu o femeie. Totuși nici unul n-a spus: „Ce cauți?“ sau: „De ce vorbești cu ea?“ Atunci femeia și-a lăsat vasul de apă și a plecat în	26 *Mt. 26.63; 26.64. Mc. 14.61; 14.62. Cap. 9.37.
15 *Cap. 6.34; 17.2,3. Rom. 6.23. 1 Ioan 5.20.	15 Femeia ·I-a zis*: „Doamne ^a , dă-mi această apă, ca să nu mai însetez și nici să nu mai vin aici să scot“. Isus ^c ·i-a spus: „Mergi, cheamă-l pe bărbatul tău și vino aici“. Femeia a răspuns și a zis: „Nu am bărbat“. Isus ·i-a spus: „Bine ai zis: «Nu am bărbat», pentru că cinci bărbați ai avut și acela pe care-l ai acum nu-ți este bărbat. Aceasta ai	28 cetate și ·le-a spus oamenilor: „Veniți să vedeți un Om care mi-a spus toate câte am făcut: nu cumva Acesta este Hristosul?“ Ei au ieșit ^g din cetate și veneau spre El. 31 Dar ^h , între timp, ucenicii Îl rugau, spunând: „Rabi, mănâncă!“ 32 Dar El le-a spus: „Eu am de mâncat o mâncare pe care voi nu	34 *Iov 23.12. Cap. 6.38; 17.4; 19.30.
19 *Lc. 7.16; 24.19. Cap. 6.14; 7.40. 20 *Jud. 9.7. **Deut. 12.5; 12.11. 1 Împ. 9.3. 2 Cr. 7.12.	19 spus adevărat“. Femeia ·I-a spus: „Doamne ^a , văd* că Tu ești profet. 20 Părinții noștri s-au închinat pe muntele* acesta și voi spuneți că în Ierusalim** este locul unde trebuie să se închine oamenii“.	33 o cunoașteți“. Ucenicii spuneau deci unii altora: „Nu cumva I-a adus cineva să mănânce?“ 34 Isus ·le-a spus: „Mâncarea* Mea este să fac voia Celui care M-a trimis și să sfârșesc ⁱ lucrarea Lui. 35 Nu spuneți voi că mai sunt patru luni și vine secerișul? Iată, Eu vă spun: Ridicați-vă ochii și priviți ogoarele, că* sunt deja albe pen-	35 *Mt. 9.37. Lc. 10.2.
21 *Mal. 1.11. 1 Tim. 2.8.	21 Isus ·i-a spus: „Femeie, crede-Mă, vine un ceas când* nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui. Voi vă închinați la ce* nu cunoașteți; noi ne închinăm la ce știm, pentru că** mântuirea este de la ^d iudei.	36 tru seceriș. JSecerătorul* primește plată și adună rod spre viață eternă, pentru ca și semănătorul și secerătorul să se bucure împreună. Pentru că în aceasta este adevărat ^k cuvântul: «Unul este semănătorul și altul secerătorul». 38 Eu v-am trimis să secerăți ceea ce nu voi ați muncit; alții au muncit, și voi ați intrat în munca lor“.	36 *Dan. 12.3.
22 *2 Împ. 17.29 **Is. 2.3. Lc. 24.47. Rom. 9.4,5.	23 Dar vine un ceas, și acum este, când adevărații închinători se	39 Dar mulți dintre samaritenii din cetatea aceea au crezut în El, datorită cuvântului femeii care mărturisea: „Mi-a spus toate câte am făcut“. Deci, când au venit	

^a Sau „Domnule“ ^b Lit. „oricine care“ ^c Unele ms. „El“ ^d Sau „din“ ^e Sau „Acela“ ^f Lit. „Și la aceasta“ ^g Unele ms. ad. „deci“ ^h Unele ms. omit ⁱ Sau „să împlinesc“ ^j Unele ms. ad. „Și“ ^k Unele ms. „adeverit“

	samaritenii la El, L-au rugat să rămână cu ei; și El a rămas acolo	făcut acest al doilea semn, venind din Iudeea în Galileea.	
42 *Cap. 17.8. 1 Ioan 4.14.	41 două zile. Și mult mai mulți au crezut datorită cuvântului Său;	5 După acestea* era o sărbătoare a iudeilor și Isus S-a suit	Vindecarea paralizatului de la Betesda 1 *Lev. 23.2. Deut. 16.1. Cap. 2.13. 2 *Neem. 3.1; 12.39. 8 *Mt. 9.6. Mc. 2.11. Lc. 5.24. 9 *Cap. 9.14. 10 *Ex. 20.10. Neem. 13.19. Ier. 17.21. Mt. 12.2. Mc. 2.24; 3.4. Lc. 6.2; 13.14. 14 *Mt. 12.45. Cap. 8.11.
	42 și-i spuneau femeii: „Nu numai datorită spuselor tale credem, ci pentru că noi înșine* am auzit și știm că Acesta este cu adevărat Mântuitorul lumii ^a “.	2 la Ierusalim. Și este în Ierusalim, lângă Poarta* Oilor, o scăldătoare, numită în evreiește Betesda ^l , având cinci pridvoare.	
Vindecarea fiului unui slujitor împărătesc	43 Dar, după cele două zile, El a ieșit de acolo și a plecat ^b în Galileea, pentru că* Isus Însuși mărturisea că un profet nu este	3 În acestea zăceau o mulțime ^j de bolnavi, orbi, șchiopi, paralizați ^k , așteptând mișcarea apei ^l .	
44 *Mt. 13.57. Mc. 6.4. Lc. 4.24.	44 Galileea, pentru că* Isus Însuși mărturisea că un profet nu este	4 Pentru că un înger ^m cobora câteodată în scăldătoare și tulbura apa. Deci cine intra cel dintâi după tulburarea apei se făcea sănătos, orice boală ar fi	
45 *Cap. 2.23; 3.2. **Deut.16.16	45 onorat în patria lui. Când a venit deci în Galileea, L-au primit galileenii, cei care văzuseră* tot ce făcuse în Ierusalim în timpul sărbătorii; pentru că** și ei veniseră la sărbătoare.	5 avut. Dar era un om acolo, care era în suferință ⁿ de treizeci și opt	
46 *Cap. 2.1.9.	46 El ^c a venit deci din nou în Cana Galileii, unde* făcuse apa vin. Și era un slujitor împărătesc, al cărui fiu era bolnav, în Capernaum. El ^d , auzind că Isus venise din Iudeea în Galileea, a mers la El și L-a rugat să coboare și să-l vindece pe fiul său, pentru că	6 de ani. Isus, văzându-l zăcând și știind că era deja de mult timp așă, i-a spus: „Vrei să fii	
48 *1 Cor. 1.22.	48 era pe moarte. Isus deci i-a zis: „Dacă* nu vedeți semne și minuni, nicidecum nu credeți!“ Slujitorul împărătesc i-a zis: „Doamne ^e , coboară mai înainte de a muri	7 sănătos?“ Bolnavul I-a răspuns: „Doamne ^e , nu am pe nimeni ^o ca să mă arunce în scăldătoare când se tulbură apa; și, până când vin eu, coboară altul înaintea mea“.	
	49 nicidecum nu credeți!“ Slujitorul împărătesc i-a zis: „Doamne ^e , coboară mai înainte de a muri	8 Isus i-a spus: „Ridică-te*, ia-ți	
	50 copilul meu“. Isus i-a spus: „Mergi, fiul tău trăiește“. Și ^f omul a crezut cuvântul pe care i l-a spus	9 patul și umblă“. Și îndată ^f omul s-a făcut sănătos și și-a luat patul și umbla. Și ziua aceea	
	51 Isus și a plecat. Dar deja, pe când cobora el, robii ^g lui ^f l-au întâmpinat și i-au adus vestea, spunând: „Fiul tău ^h trăiește“.	10 era* sabbat. Deci iudeii îi spuneau celui vindecat: „Este sabbat, nu-ți* este permis să-ți iei	
	52 El căuta deci să afle de la ei ceasul în care i-a fost mai bine. Și ei i-au spus: „Ieri, la ceasul al	11 patul“. El le-a răspuns: „Cel care m-a făcut sănătos, El ^p mi-a	
	53 șaptelea, l-a lăsat febra“. Tatăl a cunoscut deci că în ceasul acela Isus îi spusese: „Fiul tău trăiește“. Și a crezut,	12 spus: «Ia-ți patul și umblă““. Ei l-au întrebat ^q : „Cine este Omul care ți-a spus: «Ia-ți patul și	
	54 el și toată casa lui. Din nou, Isus a	13 umblă ^f »?“ Dar cel vindecat nu știa cine este, pentru că Isus Se retrăsese, fiind mulțime în acel	
		14 loc. După acestea, Isus i l-a găsit în templu ^s și i-a spus: „Iată, te-ai făcut sănătos; nu* mai păcătui, ca să nu ți se întâmple ceva mai	
		15 rău!“ Omul a plecat și le-a spus iudeilor că Isus este Cel care l-a	

^a Unele ms. ad. „Hristosul“ ^b Unele ms. omit „și a plecat“ ^c Unele ms. „Isus“ ^d Sau „Acesta“ ^e Sau „Domnule“ ^f Unele ms. omit ^g Sau „slujitorii“ ^h Unele ms. „că fiul lui“, și omit „spunând“ ⁱ Casa milei ^j Unele ms. „zăcea o mare mulțime“ ^k Lit. „uscați“ ^l Multe ms. omit „așteptând mișcarea apei“, precum și tot versetul 4 ^m Unele ms. ad. „al Domnului“ ⁿ Sau „slăbiciune“, „neputință“; unele ms. „în suferința sa“ ^o Lit. „nu am om“ ^p Sau „Acela“ ^q Unele ms. ad. „deci“ ^r Unele ms. „Ia-l și umblă“ ^s Gr. „hieron“

Mărturia lui Isus și despre Isus	16 făcut sănătos. Și, pentru aceasta, iudeii Îl persecutau pe Isus și căutau să-L omoare ^a , pentru că făcea acestea în sabat.	vieții, și cei** care au făcut cele 30 rele, spre învierea judecății. Eu nu pot face nimic de la Mine Însumi; judec după cum aud și judecata Mea este dreaptă, pentru că nu* caut voia Mea, ci voia Celui ^c care M-a	29 **Dan. 12.2. Mt. 25.32; 25.33,46. 30 *Mt. 26.39. Cap. 4.34; 6.38.
17 *Cap. 9.4; 14.10. 18 *Cap. 7.19. **Cap.10.30; 10.33. Filip. 2.6.	17 Dar Isus le-a răspuns: „Tatăl* Meu până acum lucrează, și Eu 18 lucrez“. Pentru aceasta deci căutau* iudeii și mai mult să-L omoare, nu numai pentru că nu respecta ^b sabbatul, dar și pentru că spunea că Dumnezeu este Tatăl Său, făcându-Se** pe Sine Însuși	31 trimis. Dacă* Eu mărturisesc despre Mine Însumi, mărturia 32 Mea nu este adevărată. Este Altul* care mărturisește despre Mine și știu că este adevărată mărturia pe care o dă despre	31 *Cap. 8.14. Apoc. 3.14. 32 *Mt. 3.17; 17.5. Cap. 8.18. 1 Ioan 5.6; 5.7,9.
19 *Cap. 8.28; 9.4; 12.49; 14.10.	19 egal cu Dumnezeu. Isus a răspuns deci și le-a zis: „Adevărat, adevărat vă spun: Fiul* nu poate face nimic de la Sine Însuși, decât ceea ce-L vede pe Tatăl făcând; pentru că orice face El ^c , acestea le face	33 Mine. Voi ați trimis la Ioan și* el 34 a mărturisit pentru adevăr. Dar Eu nu de la om primesc mărturia, ci spun acestea ca voi să fiți 35 mântuiți. Acela era lumina ^f care arde și* luminează, și voi** ați dorit să vă veseliți pentru un timp în	33 *Cap. 1.15; 1.19,27,32.
20 *Mt. 3.17. Cap. 3.35. 2 Pet. 1.17.	20 și Fiul la fel. Pentru că* Tatăl Îl iubește pe Fiul și Îi arată toate câte face El; și Îi va arăta lucrări mai mari decât acestea, pentru ca voi	36 lumina lui. Dar Eu* am mărturia care este mai mare decât a lui Ioan; pentru că lucrările pe care Mi le-a dat Tatăl ca să le împlinesc, lucrările** acestea pe care le fac Eu ^g , mărturisesc despre Mine că Tatăl M-a trimis.	35 *2 Pet. 1.19. **Mt. 13.20; 21.26. Mc. 6.20. 36 *1 Ioan 5.9. **Cap. 3.2; 10.25; 15.24.
21 *Lc. 7.14; 8.54. Cap.11.25,43	21 să vă minunați. Pentru că, după cum Tatăl înviază morții și dă viață, tot așa* și Fiul dă viață cui 22 vrea. Pentru că Tatăl nici nu judecă pe nimeni, ci toată judecata	37 Și Tatăl, care M-a trimis, El Însuși ^g a* mărturisit despre Mine. Voi nici nu** I-ați auzit vreodată glasul, nici nu I-ați văzut înfă-	37 *Cap. 6.27. **Deut.4.12. Cap. 1.18. 1 Tim. 1.17. 1 Ioan 4.12.
22 *Mt. 11.27; 28.18. Cap. 3.35; 17.2. Fap. 17.31. 1 Pet. 4.5. 23 *1 Ioan 2.23.	23 I-a* dat-o Fiului, pentru ca toți să-L onoreze pe Fiul, după cum Îl onorează pe Tatăl. Cine* nu-L onorează pe Fiul, nu-L onorează pe	38 țigșarea; și nu aveți Cuvântul Său rămânând în voi, pentru că pe Acela pe care L-a trimis El, voi 39 nu-L credeți. Voi cercetați* Scri-	39 *Is. 8.20; 34.16. Lc. 16.29. Vers. 46. Fap. 17.11. **Deut.18.15; 18.18. Lc. 24.27. Cap. 1.45.
24 *Cap. 3.16; 3.18; 6.40; 6.47; 8.51; 20.31. **1 Ioan 3.14	24 Tatăl care L-a trimis. Adevărat, adevărat vă spun că cine* aude cuvântul Meu și crede în Cel care M-a trimis are viață eternă și nu vine la judecată, ci** a trecut din moarte	40 Mine; și* nu vreți să veniți la 41 Mine, ca să aveți viață! Eu* nu 42 primesc glorie de la oameni, dar vă cunosc, că n-aveți în voi înșivă	40 *Cap.1.11; 3.19. 41 *1 Tes. 2.6.
25 *Ef. 2.1,5; 5.14. Col. 2.13.	25 la viață. Adevărat, adevărat vă spun că vine un ceas și acum este, când cei morți* vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei care-l vor	43 dragostea lui Dumnezeu. Eu am venit în Numele Tatălui Meu și nu Mă primiți; dacă va veni un altul, în numele lui însuși, pe acela îl	44 *Cap. 12.43. **Rom.2.29.
27 *Fap. 10.42; 17.31. **Dan. 7.13; 7.14.	26 auzi vor trăi. Pentru că, după cum Tatăl are viață în Sine, tot așa a dat și Fiului să aibă viață în Sine. 27 Și I-a* dat autoritate să facă ^d judecată, pentru că** este Fiul al	44 veți primi. Cum* puteți crede voi, care primiți glorie unul de la altul și nu căutați gloria** care vine de	44 *Cap. 12.43. **Rom.2.29.
29 *Is. 26.19. 1 Cor. 15.52. 1 Tes. 4.16.	28 Omului. Nu vă minunați de aceasta, pentru că vine un ceas în care toți cei din morminte vor auzi 29 glasul Lui și* vor ieși: cei care au făcut cele bune, spre învierea	45 la singurul ^h Dumnezeu? Să nu gândiți că Eu vă voi învinui la Tatăl;	44 *Cap. 12.43. **Rom.2.29.

^a Unele ms. omit „și căutau să-L omoare“ ^b Lit. „pentru că dezlega“ ^c Sau „Acela“ ^d Unele ms. ad. „și“
^e Unele ms. „Tatălui“ ^f Lit. „lampa“ ^g Unele ms. omit ^h Sau „numai de la“

<p>45 *Rom. 2.12.</p> <p>46 *Gen. 3.15; 12.3; 18.18; 22.18; 49.10. Deut. 18.15; 18.18. Cap. 1.45. Fap. 26.22.</p> <p>Înmulțirea pâinilor (Mt. 14.13-21; Mc. 6.32-44; Lc. 9.10-17)</p> <p>4 *Lev. 23.5,7. Deut. 16.1. Cap. 2.13; 5.1.</p> <p>7 *Num. 11.21; 11.22.</p> <p>9 *2 Împ. 4.43.</p> <p>14 *Gen. 49.10. Deut. 18.15; 18.18. Mt. 11.3. Cap. 1.21; 4.19,25; 7.40</p>	<p>este* cine să vă învinuiască, Moise, în care voi ați sperat. Pentru că, dacă l-ați crede pe Moise, M-ați crede și pe Mine, pentru că* el a scris despre Mine. Dar, dacă nu credeți scrierile lui, cum veți crede cuvintele Mele?^c</p> <p>6 După acestea, Isus a mers dincolo de marea Galileii, sau a Tiberiadei, și o mare mulțime îl urma, pentru că vedea semnele^a pe care le făcea cu cei bolnavi. Și Isus S-a suit pe munte^b și S-a așezat acolo cu ucenicii Săi.</p> <p>4 Și Paștele*, sărbătoarea iudeilor, era aproape. Isus deci, ridicându-și^c ochii și văzând că o mare mulțime venea spre El, i-a zis lui Filip: „De unde să cumpărăm 6 pâini ca să mănânce aceștia?” Dar spunea aceasta ca să-l încerce, pentru că El știa ce avea <i>de gând</i> să facă. Filip I-a răspuns: „Pâini de* două sute de dinari nu le ajung ca 8 să ia fiecare^d câte puțin^e“. Unul dintre ucenicii Săi, Andrei, fratele 9 lui Simon Petru, i-a spus: „Este aici un băiețel care are cinci pâini de orz și doi peștișori; dar* ce 10 sunt acestea la atâția?” Și^e Isus a spus: „Puneți oamenii să se așeze“. Și era multă iarbă în acel loc. Deci oamenii^f s-au așezat, în 11 număr de aproape cinci mii. Și Isus^g a luat pâinile și, mulțumind, a împărțit^h celor care ședeau; și, la fel, din peștișori, cât au vrut. 12 Și, când s-au săturat, le-a spus ucenicilor Săi: „Strângeți prisosul de firimituri, ca să nu se piardă 13 ceva“. Le-au strâns deci și au umplut douăsprezece coșnițe cu firimituri, care au prisosit din cele 14 cinci pâini de orz, de la cei care mâncaseră. Oamenii deci, văzând semnul pe care l-a făcut Isus^e, spuneau: „Acesta este cu adevărat</p>	<p>15 Profetul* care vine în lume“. Isus deci, cunoscând că au <i>de gând</i> să vină și să-L iaⁱ ca să-L facă^j împărat, S-a retras din nou în munte, El singur.</p> <p>16 Dar, când s-a făcut seară, ucenicii Săi au coborât la mare 17 și, intrând în corabie, treceau marea spre Capernaum. Și se făcuse deja întuneric și Isus încă nu venise la ei și marea era agitată de un vânt puternic care sufla. 19 După ce au vâslit deci cam douăzeci și cinci sau treizeci de stadii, Îl zăresc pe Isus umblând pe mare și apropiindu-Se de corabie; și 20 s-au temut. Dar El le-a spus: 21 „Eu sunt, nu vă temeți!“ Voiau deci să-L primească în corabie; și îndată corabia a ajuns la țărmul spre care mergeau.</p> <p>22 A doua zi, mulțimea care stătea de cealaltă parte a mării, văzând^k că nu era altă corăbioară acolo decât^l aceea în care intraseră ucenicii Săi și că Isus nu intrase în corabie^m cu ucenicii Săi, ci ucenicii Săi plecaseră singuri 23 (dar alte corăbioare din Tiberiada veniseră aproape de locul unde mâncaseră pâinea, după ce mulțumise Domnul), deci când a văzut mulțimea că Isus nu este acolo, nici ucenicii Săi, au intratⁿ în corăbioare și au venit la Capernaum, căutându-L pe Isus. Și, găsindu-L dincolo de mare, I-au spus: „Rabi, când ai ajuns aici?“</p> <p>26 Isus le-a răspuns și a zis: „Adevărat, adevărat vă spun: Mă căutați nu pentru că ați văzut semne, ci pentru că ați mâncat din 27 pâini și v-ați săturat. Lucrați nu <i>pentru*</i> mâncarea care piere, ci <i>pentru</i> mâncarea care rămâne spre viață eternă, pe care v-o va da Fiul Omului; pentru că pe** El L-a pecetluit Tatăl, Dumnezeu“.</p>	<p><i>Isus umblă pe mare</i> (Mt. 14.22-33; Mc. 6.45-52)</p> <p><i>Isus, pâinea vieții</i></p> <p>27 *Vers. 51. Cap. 4.14. **Mt. 3.17; 17.5. Mc. 1.11; 9.7. Lc. 3.22; 9.35. Cap. 1.33; 5.37; 8.18. Fap. 2.22. 2 Pet. 1.17.</p>
---	--	--	--

^a Unele ms. ad. „Lui“ ^b Un loc muntos ^c Lit. „ridicând“ ^d Unele ms. ad. „dintre ei“ ^e Unele ms. omit ^f Sau „bărbații“ ^g Unele ms. „Isus deci“ ^h Unele ms. ad. „ucenicilor, și ucenicii“ ⁱ Cu forța ^j Unele ms. „ca să facă“ ^k Unele ms. „a văzut“ ^l Unele ms. ad. „una“; alte ms. omit „aceea“; alte ms. „decât una, și că Isus ...“ ^m Unele ms. „corăbioară“ ⁿ Unele ms. ad. „și ei“

29 *1 Ioan 3.23.	28 Ei deci I-au zis: „Ce să facem ca să lucrăm lucrările lui Dumnezeu?” Isus a răspuns și le-a zis: „Aceasta* este lucrarea lui Dumnezeu, ca să credeți în Acela pe	43 cer)?“ Isus deci ⁱ a răspuns și le-a zis: „Nu murmurați între voi. 44 Nimeni* nu poate veni la Mine, dacă nu-l atrage Tatăl care M-a trimis, și Eu îl voi învia în ziua	44 *Cânt. 1.4. Vers. 65.
30 *Mt. 12.38; 16.1. Mc. 8.11. 1 Cor. 1.22.	30 care L-a trimis El“. Ei deci I-au spus: „Ce* semn faci Tu deci, ca să vedem și să credem în Tine?	45 de apoi. Este scris în* profeți: «Și toți vor fi învățați de Dumnezeu». Oricine ^j a auzit de la Tatăl și a învățat <i>de la El</i> vine la	45 *Is. 54.13. Ier. 31.34. Mica 4.2. Ev. 8.10; 10.16.
31 *Ex. 16.15. Num. 11.7. Neem. 9.15. 1 Cor. 10.3. **Ps. 78.24; 78.25.	31 Ce lucrezi Tu? Părinții* noștri au mâncat mana în pustiu, după cum este scris: «Le-a dat să mănânce pâine** din cer» ^k . Isus deci	46 Mine; nu* că L-a văzut cineva pe Tatăl, în afară de** Cel care este de la Dumnezeu: Acesta L-a văzut	46 *Cap. 1.18; 5.37. **Mt. 11.27. Lc. 10.22. Cap. 7.29; 8.19.
34 *Cap. 4.15.	32 le-a spus: „Adevărat, adevărat vă spun, nu Moise v-a dat pâinea din cer, ci Tatăl Meu vă dă pâinea din cer, cea adevărată; pentru	47 pe Tatăl. Adevărat, adevărat vă spun: Cine* crede în Mine ^k are	47 *Cap. 3.16; 3.18, 36.
35 *Cap. 4.14; 7.37.	33 că pâinea lui Dumnezeu este aceea care coboară din cer și dă	48 viață eternă. Eu sunt pâinea vieții. 49 Părinții voștri au mâncat mana în	51 *Ev. 10.5,10. **Cap. 3.13.
36 *Vers. 26,64.	34 viață lumii“. Ei deci I-au zis: „Doamne*, dă-ne întotdeauna	50 pustiu și au murit. Aceasta este pâinea care coboară din cer: ca	52 *Cap. 7.43; 9.16; 10.19. **Cap. 3.9.
37 *Mt. 24.24. Cap. 10.28,29. 2 Tim. 2.19. 1 Ioan 2.19.	35 această pâine ^l . ^a Isus le-a spus: „Eu sunt pâinea vieții. Cine* vine la Mine nicidecum nu va flămânzi și cine crede în Mine nicidecum nu va înseta, niciodată.	51 moară. Eu sunt pâinea* cea vie care** a coborât din cer; dacă mănâncă cineva din această pâine, va trăi etern; și ^l pâinea pe care Eu o voi da este carnea Mea, pe care	53 *Mt. 26.26; 26.28.
38 *Mt. 26.39. Cap. 5.30. **Cap. 4.34.	36 Dar* v-am spus că M-ați și văzut, și nu credeți. Tot ce-Mi dă Tatăl va veni la Mine, și* pe cel care vine la Mine nicidecum nu-l voi	52 Iudeii deci discutau* între ei, spunând: „Cum** poate Acesta să ne dea carnea Lui să o mâncăm ⁿ ?“	54 *Cap. 4.14.
39 *Cap. 10.28; 17.12; 18.9.	37 scoate afară; pentru că am coborât din cer nu* ca să fac voia Mea, ci** voia Celui care M-a	53 Isus deci le-a spus: „Adevărat, adevărat vă spun, dacă nu veți mânca* <i>deci</i> carnea Fiului Omului și nu veți bea sângele Lui, nu a	56 *1 Ioan 3.24; 4.15,16.
40 *Cap. 3.15; 3.16; 4.14.	38 trimis. Și aceasta este voia Celui ^b care M-a trimis, ca din tot ce Mi-a dat să* nu pierd nimic, ci să-l	54 veți viață în voi înșivă. Cine* mănâncă <i>deci</i> carnea Mea și bea sângele Meu are viață eternă, și	
42 *Mt. 13.55. Mc. 6.3. Lc. 4.22.	40 înviez în ziua de apoi. Pentru că ^c aceasta este voia Tatălui Meu ^d , ca* oricine ^e Îl vede ^f pe Fiul și crede în El să aibă viață eternă; și	55 deoarece carnea Mea este adevărată ^o hrană și sângele Meu este	
	41 Eu îl voi învia în ziua de apoi“. Iudeii murmurau deci împotriva ^g Lui, pentru că spusese: „Eu sunt pâinea care a coborât din cer“.	56 adevărată ^o băutură. Cine mănâncă <i>deci</i> carnea Mea și bea sângele Meu rămâne* în Mine și Eu în el.	
	42 Și spuneau: „Nu* este acesta Isus, fiul lui Iosif, pe ai cărui tată și mamă noi îi cunoaștem? Cum spune El deci ^h : «Am coborât din	57 După cum M-a trimis pe Mine Tatăl cel viu și Eu trăiesc datorită ^p Tatălui, tot așa, cel care Mă mănâncă pe Mine va trăi și el datorită ^p Mie. Aceasta este pâinea care	
	43 cer)?“	58 tă ^p Mie. Aceasta este pâinea care a coborât din cer, nu cum au mân-	

^a Unele ms. ad. „Și“ ^b Unele ms. „Tatălui“ ^c Unele ms. „Și“ ^d Unele ms. „Celui care M-a trimis“; alte ms. „Tatălui Meu care M-a trimis“ ^e Lit. „oricine care“ ^f Sau „privește“ ^g Lit. „la adresa“ ^h Unele ms. „Cum spune El acum“ ⁱ Unele ms. omit ^j Lit. „Oricine care“; unele ms. ad. „deci“ ^k Unele ms. omit „în Mine“ ^l Lit. „și de asemenea“ ^m Unele ms. omit „pe care Eu o voi da“ ⁿ Sau „să ne dea această carne să o mâncăm“; sau „să ne dea carne să mâncăm“ ^o Unele ms. omit; alte ms. „cu adevărat“ ^p Sau „prin“

	cat părinții voștri ^a mana ^b și au murit: cine mănâncă această pâine va trăi etern ^c . A spus acestea în sinagogă, pe când îi învăța în Capernaum.		
Unii ucenici îl părăsesc	60 Deci mulți* dintre ucenicii Săi, când au auzit <i>aceasta</i> , au spus: „Greu ^c este acest cuvânt; cine poate să-l asculte?” Dar Isus, cunoscând în Sine că ucenicii Săi murmurau cu privire la acest lucru, le-a spus: „Aceasta vă face să vă poticniți? Dar* dacă L-ați vedea pe Fiul Omului suindu-Se unde era mai înainte? Duhul* este cel care dă viață, carnea nu folosește la nimic; cuvintele pe care Eu vi le-am vorbit ^d sunt duh și sunt viață. Dar sunt* unii dintre voi care nu cred ^e . Pentru că Isus** știa de la început cine sunt cei care nu cred și cine este cel care Îl va vinde. Și spunea: „De aceea v-am* spus că nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu-i este dat de la Tatăl ^e “. De atunci, mulți dintre ucenicii Săi s-au întors și nu mai umblau cu El. Isus le-a spus deci celor doisprezece: „Și voi vreți să plecați?” Simon Petru ^f I-a răspuns: „Doamne, la cine să ne ducem? Tu ai cuvintele* vieții eterne și* noi am crezut și am cunoscut că Tu ești Sfântul ^g lui Dumnezeu ^h “. Isus le-a răspuns: „Nu* v-am ales Eu pe voi, cei doisprezece? Și unul** dintre voi este diavol ⁱ “. Și vorbea despre Iuda, al lui Simon, Iscarioteanul; pentru că acesta urma să-L vândă, el fiind unul din cei doisprezece.	„Pleacă de aici și mergi în Iudeea, pentru ca și ucenicii Tăi să vadă lucrările Tale pe care le faci; pentru că nimeni nu face ceva pe ascuns, ci caută el însuși să fie cunoscut; dacă faci acestea, arată-Te pe Tine Însuși lumii ^j “; 5 pentru că nici* frații Săi nu credea în El. Isus deci le-a spus: „Timpul* Meu n-a venit încă, dar timpul vostru întotdeauna este gata. Lumea nu* vă poate urî pe voi; dar pe Mine Mă urăște, pentru că** Eu mărturisesc despre ea că lucrările ei sunt rele. 8 Suiți-vă voi la sărbătoarea aceasta. Eu nu Mă sui încă ^b la sărbătoarea aceasta, pentru că timpul Meu nu s-a împlinit încă ^c . 9 ⁱ Spunându-le acestea, a rămas în Galileea.	5 *Mc. 3.21. 6 *Cap. 2.4; 8.20. Vers. 8,30. 7 *Cap. 15.19. **Cap. 3.19.
60 *Mt. 11.6.	61	10 Dar, după ce s-au suit frații Săi la sărbătoare, atunci S-a suit și El, nu pe față, ci ca pe ascuns.	
62 *Mc. 16.19. Cap. 3.13. Fap. 1.9. Ef. 4.8. 63 *2 Cor. 3.6.	62	11 Iudeii* deci Îl căutau la sărbătoare și spuneau: „Unde este Acela?”	
64 *Vers. 36. **Cap. 2.24; 2.25; 13.11.	63	12 Și era mult murmur* cu privire la El printre mulțimi. Unii** spuneau: „Este bun ^c “; Jaltii spuneau: „Nu, ci amăgește mulțimea“. Totuși, nimeni nu vorbea deschis despre El, de* frica iudeilor.	
65 *Vers. 44,45.	64	13	
68 *Fap. 5.20.	65	14 Dar, când era la mijlocul sărbătorii, Isus S-a suit în templu ^k	
69 *Mt. 16.16. Mc. 8.29. Lc. 9.20. Cap. 1.49; 11.27. 70 *Lc. 6.13. **Cap. 13.27	66	15 și-i învăța. ⁱ Iudeii* deci se minunau, spunând: „Cum știe Acesta carte, fără să fi învățat?” Isus deci ^b le-a răspuns și a zis: „Învățătura* Mea nu este a Mea, ci 17 a Celui care M-a trimis. Dacă* dorește cineva să facă voia Lui, va cunoaște despre învățătura <i>aceasta</i> , dacă este de la Dumnezeu sau dacă Eu vorbesc de la Mine Însuși. Cine* vorbește de la sine însuși caută gloria lui însuși; dar Cine caută gloria Celui care L-a trimis, Acela este ade-	11 *Cap. 11.56. 12 *Cap. 9.16; 10.19. **Mt. 21.46. Lc. 7.16. Cap. 6.14. Vers. 40. 13 *Cap. 9.22; 12.42; 19.38. 15 *Mt. 13.54. Mc. 6.2. Lc. 4.22. Fap. 2.7. 16 *Cap. 3.11; 8.28; 12.49; 14.10,24. 17 *Cap. 8.43. 18 *Cap. 5.41; 8.50.
	67	16	
	68	17	
	69	18	
	70		
	71		
Isus și frații Săi	7 Și, după acestea, Isus umbla prin Galileea, pentru că nu voia să umble prin Iudeea, pentru că* 2 iudeii căutau să-L omoare. Și* Corturile, sărbătoarea iudeilor, era 3 aproape. Frații* Săi I-au zis deci:		
1 *Cap. 5.16,18 2 *Lev. 23.34. 3 *Mt. 12.46. Mc. 3.31. Fap. 1.14.			

^a Unele ms. omit „voștri“; alte ms. „noștri“ ^b Unele ms. omit ^c Sau „Aspru“ ^d Unele ms. „vi le vorbesc“ ^e Unele ms. ad. „Meu“ ^f Unele ms. ad. „deci“ ^g Unele ms. „Hristosul, Fiul“; alte ms. „Hristosul, Sfântul“ ^h Unele ms. „Dumnezeului celui viu“ ⁱ Unele ms. ad. „Și“ ^j Unele ms. ad. „dar“ ^k Gr. „hieron“ ^l Unele ms. ad. „Și“, omițând „deci“

19 *Ex. 24.3. Deut. 33.4. Cap. 1.17. Fap. 7.38. **Mt. 12.14. Mc. 3.6. Cap. 5.16,18; 10.31,39; 11.53.	vărat și în El nu este nedreptate.	seamă au trimis slujitori ca să-L	
20 *Cap. 8.48; 8.52; 10.20.	19 Nu* v-a dat Moise legea? și nici unul dintre voi nu practică legea. De** ce căutați să Mă omorâți? ^c	33 prindă. Isus deci a spus ^g : „Puțin* timp mai sunt cu voi și Mă duc	33 *Cap. 13.33; 16.16.
22 *Lev. 12.3. **Gen. 17.10	20 Mulțimea a răspuns ^a : „Ai demon*. 21 Cine caută să Te omoare? ^c Isus a răspuns și le-a zis: „O singură lucrare am făcut și toți	34 la Cel care M-a trimis. Mă* veți căuta și nu Mă veți găsi; și unde	34 *Osea 5.6. Cap. 8.21.
23 *Cap. 5.8,9; 5.16.	22 vă minunați. De aceea Moise* v-a dat ^b circumcizia (nu pentru că este de la Moise, ci de** la părinți), și voi faceți circumcizie unui om	35 sunt Eu, voi nu puteți veni ^c . Iudeii spuneau deci între ei: „Unde Se va duce Acesta, încât noi nu-L vom găsi? Nu cumva Se va duce la cei* împrăștiați ^h printre greci	35 *Is. 11.12. Iac. 1.1. 1 Pet. 1.1.
24 *Deut. 1.16; 1.17. Pr. 24.23. Cap. 8.15. Iac. 2.1.	23 în sabat. Dacă un om primește circumcizia în sabat, ca să nu fie încălcată legea lui Moise, vă mâniati pe Mine pentru că am* făcut sănătos pe un om întreg în saba	36 și îi va învăța pe greci? Ce este acest cuvânt pe care l-a spus: «Mă veți căuta și nu Mă veți găsi; și, unde sunt Eu, voi nu puteți veni?» ^c	
26 *Vers. 48.	24 bat? Nu* judecați după înfățișare, ci judecați judecată dreaptă ^c .	37 Și, în* cea din urmă zi, ziua cea mare ⁱ a sărbătorii, Isus stătea și striga, spunând: „Dacă** înseamnă cineva, să vină la Mine și	Isus, apa vieții
27 *Mt. 13.55. Mc. 6.3. Lc. 4.22.	25 Deci unii dintre cei din Ierusalim spuneau: „Nu este Acesta Cel pe care caută ei să-L omoare? și, iată, El vorbește deschis, și ei nu-I spun nimic. Oare au cunoscut* cu adevărat mai-marii că Acesta este ^c Hristosul? Dar* pe Acesta Îl știm de unde este. Însă Hristosul, când va veni, nimeni nu va	38 să bea. Cine* crede în Mine, după cum a spus Scriptura, din** inima ^j lui vor curge râuri de apă	37 *Lev. 23.36. **Is. 55.1. Cap. 6.35. Apoc. 22.17.
28 *Cap. 8.14. **Cap. 5.43; 8.42. †Cap. 5.32; 8.26. Rom. 3.4. ††Cap. 1.18; 8.55.	26 care caută ei să-L omoare? și, iată, El vorbește deschis, și ei nu-I spun nimic. Oare au cunoscut* cu adevărat mai-marii că Acesta este ^c Hristosul? Dar* pe Acesta Îl știm de unde este. Însă Hristosul, când va veni, nimeni nu va	39 vie ^c . Dar a spus* aceasta despre Duhul pe care urmau să-L primească cei care au crezut în El; pentru că nu era încă Duh Sfânt ^e , deoarece Isus nu fusese încă glo-	38 *Deut. 18.15 **Pr. 18.4. Is. 12.3; 44.3. Cap. 4.14.
29 *Mt. 11.27. Cap. 10.15.	27 și de unde este ^c . Isus deci a strigat în templu ^d , învățându-i și spunând: „Mă* știți și pe Mine și știți și de unde sunt! Și Eu** n-am venit de la Mine Însumi, ci Cel care M-a trimis este [†] adevărat, Cel pe care voi ^{††} nu-L știți.	40 rificat**. Deci unii ^k din mulțime, auzind cuvântul acesta ^l , spuneau: „Acesta este cu adevărat Pro-	39 *Ioel 2.28. Cap. 16.7. Fap. 2.17,33; 2.38. **Cap. 12.16.
30 *Mc. 11.18. Lc. 19.47; 20.19. Cap. 8.37. **Cap. 8.20.	28 știți de unde este ^c . Isus deci a strigat în templu ^d , învățându-i și spunând: „Mă* știți și pe Mine și știți și de unde sunt! Și Eu** n-am venit de la Mine Însumi, ci Cel care M-a trimis este [†] adevărat, Cel pe care voi ^{††} nu-L știți.	41 fetul ^c . Alții spuneau: „Acesta* este Hristosul ^c . ^m Alții spuneau: „Atunci, din Galileea** vine	40 *Deut. 18.15; 18.18. Cap. 1.21; 6.14.
31 *Mt. 12.23. Cap. 3.2; 8.30.	29 Dar ^e Eu* Îl cunosc, pentru că de	42 Hristosul? N-a spus* Scriptura că Hristosul vine din sămânța lui David și de la Betleem, satul de	41 *Cap. 4.42; 6.69. **Cap. 1.46. Vers. 52.
	30 la El sunt, și El M-a trimis ^c . Ei căutau* deci să-L prindă; dar nimeni** n-a pus mâna pe El, pentru că nu-I venise încă ceasul.	43 unde** era David? ^c S-a* făcut deci dezbinare în mulțime din	42 *Ps. 132.11. Ier. 23.5. Mica 5.2. Mt. 2.5. Lc. 2.4. **1Sam.16.1; 16.4.
	31 Dar mulți* din mulțime au crezut în El și spuneau: „Hristosul, când va veni, oare va face mai multe semne decât cele ^f pe care le-a	44 cauza Lui. Iar unii dintre ei ar fi vrut să-L prindă, dar nici unul n-	43 *Vers. 12. Cap. 9.16; 10.19.
	32 făcut Acesta? ^c Fariseii au auzit mulțimea murmurând acestea despre El; și fariseii și preoții de	45 a pus mâinile pe El. Slujitorii deci au venit la preoții de seamă și la farisei, și aceștia le-au spus: „De	46 *Mt. 7.29.
		46 ce nu L-ați adus? ^c Slujitorii au răspuns: „Niciodată* n-a vorbit vreun om așa, ca Omul acesta ⁿ “.	
		47 Fariseii deci ^e le-au răspuns: „Și	

^a Unele ms. ad. „și a zis“ ^b Sau „și toți vă minunați de aceasta. Moise v-a dat“ ^c Unele ms. ad. „cu adevărat“ ^d Gr. „hieron“ ^e Unele ms. omit ^f Unele ms. „acestea“ ^g Unele ms. „le-a spus“ ^h Diaspora ⁱ Unele ms. „cea din urmă zi, cea mare“ ^j Sau „lăuntru“ ^k Unele ms. „mulți“ ^l Lit. „auzind cuvântul“; unele ms. „cuvintele acestea“ ^m Unele ms. ad. „Iar“ ⁿ Unele ms. „cum vorbește Omul acesta“; alte ms. omit „ca Omul acesta“

<p>48 *Cap. 12.42. Fap. 6.7. 1 Cor. 1.20; 1.26; 2.8.</p>	<p>48 voi ați fost amăgiți? A* crezut în El vreunul dintre mai-mari sau</p>	<p>spus: „Nici* Eu nu te condamn. Mergi și^k să nu** mai păcătuiești“.</p>	<p>11 *Lc. 9.55; 12.14 Cap. 3.17. **Cap. 5.14.</p>
<p>50 *Cap. 3.2.</p>	<p>49 dintre farisei? Dar mulțimea aceea, care nu cunoaște legea, este blestemată!“ Nicodim (cel care* venise noaptea^a la El, fiind</p>	<p>12 Isus deci le-a vorbit din nou, spunând: „Eu* sunt lumina lumii; cine Mă urmează pe Mine nicidecum nu va umbla în întuneric, ci va</p>	<p>Isus, lumina lumii</p>
<p>51 *Deut. 1.17; 17.8; 19.15.</p>	<p>50 este blestemată!“ Nicodim (cel care* venise noaptea^a la El, fiind</p>	<p>13 avea lumina vieții“. Fariseii I-au spus deci: „Tu* mărturisești despre Tine Însuți; mărturia Ta</p>	<p>12 *Cap. 1.4, 5, 9; 3.19; 9.5; 12.35, 36, 46.</p>
<p>52 *Is. 9.1.2. Mt. 4.15. Cap. 1.46. Vers. 41.</p>	<p>51 unul dintre ei) ·le-a zis: „Judecă* legea noastră pe un om dacă nu a auzit întâi de la el și nu a cunoscut ce face?“ Ei au răspuns și i-au zis: „Și tu ești din Galileea? Cercetează și vezi că nici un profet nu se ridică^b din* Galileea“.</p>	<p>14 nu este adevărată“. Isus a răspuns și le-a zis: „Chiar dacă Eu mărturisesc despre Mine Însumi, mărturia Mea este adevărată, pentru că Eu știu de unde am venit și unde Mă duc; dar voi* nu știți de</p>	<p>13 *Cap. 5.31.</p>
<p>Femeia adulteră adusă la Isus</p>	<p>52 noscut ce face?“ Ei au răspuns și i-au zis: „Și tu ești din Galileea? Cercetează și vezi că nici un profet nu se ridică^b din* Galileea“.</p>	<p>15 unde vin și^l unde Mă duc. Voi* judecați după înfățișare^m; Eu**</p>	<p>14 *Cap. 7.28; 9.29.</p>
<p>5 *Lev. 20.10. Deut. 22.22.</p>	<p>53 (8) Și fiecare a mers acasă la el.</p>	<p>16 nu judec pe nimeni. Și, dacă judec și Eu, judecata Mea este adevărată, pentru că Eu nu* sunt singur,</p>	<p>15 *Cap. 7.24. **Cap. 3.17; 12.47; 18.36.</p>
<p>7 *Deut. 17.7. Rom. 2.1.</p>	<p>(8) Dar Isus a mers la Muntele Măslinilor.</p>	<p>17 ci Eu și Tatăl care M-a trimis. Și este scris și în* legea voastră că mărturia a doi oameni este adevărată; Eu sunt Cel care mărturisesc*</p>	<p>16 *Vers. 29. Cap. 16.32.</p>
<p>9 *Rom. 2.22.</p>	<p>2 Și dis-de-diminează a venit din nou în templu^d și tot poporul venea la El; și El, stând jos, îi învăța. Și cărturarii și fariseii ·au adus la El^e o femeie prinsă în adulter și, punând-o în mijloc, ·I-au spus: „Învățătorule, această femeie a fost prinsă chiar asupra faptului, săvârșind adulterul. Iar Moise*, în lege, ne-a poruncit să ucidem cu pietre pe unele ca acestea: Tu deci ce zici?“ Și spuneau aceasta ispitindu-L, ca să aibă de ce să-L acuze. Dar Isus, plecându-Se, scria cu degetul pe^f pământ. Și, cum ei continuau să-L întrebe, S-a ridicat și le-a zis: „Cel* fără păcat dintre voi să arunce cel dintâi cu piatra în ea“.</p>	<p>18 despre Mine Însumi; și Tatăl, Cel care M-a trimis, de asemenea mărturisește despre Mine“. Ei deci Îi spuneau: „Unde este Tatăl Tău?“ Isus a răspuns: „Voi* nu Mă cunoașteți nici pe Mine, nici pe Tatăl Meu. Dacă** M-ați cunoaște pe Mine, L-ați cunoaște și pe Tatăl Meu“. Aceste cuvinte Elⁿ le-a vorbit în visterie*, pe când îi învăța în templu^d; și nimeni** nu L-a prins, pentru că nu-I venise încă[†] ceasul.</p>	<p>17 *Deut. 17.6; 19.15. Mt. 18.16. 2 Cor. 13.1. Ev. 10.28.</p>
<p>9 *Rom. 2.22.</p>	<p>8 Și, plecându-Se din nou, scria pe pământ. Dar ei, după ce au auzit^g aceste cuvinte, ieșeau unul câte unul, începând de la cei mai bătrâni, până la cei din urmă. Și a rămas Isus singur și femeia stând^h în mijloc. Și Isus, ridicându-Se și nevăzând pe nimeni decât pe femeie, i-a spus: „Femeie, unde sunt aceia, acuzatorii tăi?ⁱ Nimeni nu</p>	<p>19 mărturisește despre Mine“. Ei deci Îi spuneau: „Unde este Tatăl Tău?“ Isus a răspuns: „Voi* nu Mă cunoașteți nici pe Mine, nici pe Tatăl Meu. Dacă** M-ați cunoaște pe Mine, L-ați cunoaște și pe Tatăl Meu“. Aceste cuvinte Elⁿ le-a vorbit în visterie*, pe când îi învăța în templu^d; și nimeni** nu L-a prins, pentru că nu-I venise încă[†] ceasul.</p>	<p>18 *Cap. 5.37.</p>
<p>9 *Rom. 2.22.</p>	<p>9 te-a condamnat?“ Și ea a spus: „Nimeni, Doamne!“.</p>	<p>20 Meu“. Aceste cuvinte Elⁿ le-a vorbit în visterie*, pe când îi învăța în templu^d; și nimeni** nu L-a prins, pentru că nu-I venise încă[†] ceasul.</p>	<p>19 *Vers. 55. Cap. 16.3. **Cap. 14.7.</p>
<p>9 *Rom. 2.22.</p>	<p>10 în mijloc. Și Isus, ridicându-Se și nevăzând pe nimeni decât pe femeie, i-a spus: „Femeie, unde sunt aceia, acuzatorii tăi?ⁱ Nimeni nu</p>	<p>21 Elⁿ deci le-a spus din nou: „Eu Mă duc și Mă* veți căuta și veți muri în păcatul vostru; unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni“.</p>	<p>20 *Mc. 12.41. **Cap. 7.30. †Cap. 7.8.</p>
<p>9 *Rom. 2.22.</p>	<p>11 te-a condamnat?“ Și ea a spus: „Nimeni, Doamne!“.</p>	<p>22 Iudeii deci spuneau: „Oare Se va omorî El Însuși, că spune: «Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni?»“</p>	<p>21 *Cap. 7.34; 13.33.</p>
<p>9 *Rom. 2.22.</p>	<p>11 te-a condamnat?“ Și ea a spus: „Nimeni, Doamne!“.</p>	<p>23 Și El le-a spus: „Voi* sunteți de jos^o; Eu sunt de sus^p. Voi** sunteți din lumea aceasta; Eu nu sunt</p>	<p>23 *Cap. 3.31. **Cap. 15.19; 17.16. 1 Ioan 4.5.</p>
<p>9 *Rom. 2.22.</p>	<p>11 te-a condamnat?“ Și ea a spus: „Nimeni, Doamne!“.</p>	<p>24 din lumea aceasta. V-am spus</p>	<p>21 *Cap. 7.34; 13.33.</p>

^a Unele ms. omit „cel care venise noaptea“; alte ms. „cel care venise mai înainte“ ^b Unele ms. „nu s-a ridicat“ ^c Unele ms. omit textul de la 7.53 până la 8.11 ^d Gr. „hieron“ ^e Unele ms. omit „la El“ ^f Unele ms. „în“ ^g Unele ms. ad. „și, fiind muștrați de conștiința lor“ ^h Lit. „fiind“ ⁱ Unele ms. omit „aceia, acuzatorii tăi?“; alte ms. omit „aceia“ ^j Sau „Domnule“ ^k Unele ms. ad. „de acum“ ^l Unele ms. „sau“ ^m Lit. „carne“ ⁿ Unele ms. „Isus“ ^o Sau „din cele de jos“ ^p Sau „din cele de sus“

<p>24 *Vers. 21. **Mc. 16.16.</p> <p>26 *Cap. 7.28. **Cap. 3.32; 15.15.</p> <p>28 *Cap. 3.14; 12.32. **Rom. 1.4. †Cap. 5.19,30 ††Cap. 3.11.</p> <p>29 *Cap. 14.10; 14.11. **Vers. 16. †Cap. 4.34; 5.30; 6.38.</p> <p>Adevărata libertate prin adevăr</p> <p>30 *Cap. 7.31; 10.42; 11.45.</p> <p>32 *Rom. 6.14; 6.18,22; 8.2. Iac. 1.25; 2.12.</p> <p>33 *Lev. 25.42. Mt. 3.9.</p> <p>34 *Rom. 6.16; 6.20. 2 Pet. 2.19.</p> <p>35 *Gal. 4.30.</p> <p>36 *Rom. 8.2. Gal. 5.1.</p> <p>37 *Cap. 7.19.</p> <p>38 *Cap. 3.32; 5.19,30; 14.10,24.</p> <p>39 *Mt. 3.9.</p>	<p>deci* că veți muri în păcatele voastre; pentru că**, dacă nu credeți că Eu sunt, veți muri în 25 păcatele voastre^c. I-au spus deci: „Tu cine ești?”^a Isus le-a spus: „În- tocmai ceea ce vă și spun^b.”</p> <p>26 Am multe de spus și de judecat despre voi; dar Cel* care M-a trimis este adevărat și Eu**, ce am auzit de la El, acestea le spun^c</p> <p>27 lumii^c. Ei n-au înțeles că le vor- 28 bea despre Tatăl. Isus deci le-a spus^d: „Când Îl veți înălța* pe Fiul Omului, atunci** veți cunoaște că Eu sunt și că† nu fac nimic de la Mine Însumi, ci, cum†† M-a învățat Tatăl^e, așa</p> <p>29 spun aceste lucruri. Și Cel* care M-a trimis este cu Mine; El^f** nu M-a lăsat singur, pentru că† Eu fac întotdeauna cele plăcute Lui^c.”</p> <p>30 Pe când spunea acestea, mulți* 31 au crezut în El. Isus le spunea deci iudeilor care crezuseră în El: „Dacă rămâneți în cuvân- tul Meu, sunteți cu adevărat</p> <p>32 ucenicii Mei; și veți cunoaște adevărul*, și adevărul vă va 33 elibera^c. Ei I-au răspuns: „Noi suntem* sămânța lui Avraam și n-am fost robi niciodată ni- mănu; cum spui Tu: «Veți fi li- 34 beri?»” Isus le-a răspuns: „Ade- vărat, adevărat vă spun: Oricine^g* practică păcatul este rob al pă- 35 catului. Și robul* nu rămâne în casă pentru totdeauna; fiul 36 rămâne pentru totdeauna. Deci, dacă* Fiul vă va elibera, veți fi 37 cu adevărat liberi. Știu că sunteți sămânța lui Avraam, dar căutați* să Mă omorâți, deoarece cuvân- tul Meu nu pătrunde în voi.</p> <p>38 Eu* vorbesc ceea ce am văzut la Tatăl Meu^h, și voi deci faceți ceea ce ați văzutⁱ la tatăl vostru^c.”</p> <p>39 Ei au răspuns și I-au zis: „Tatăl nostru este Avraam*^c”. Isus le-a</p>	<p>spus: „Dacă** ați fi copiii ai lui Avraam, ați face faptele lui Avra- 40 am. Dar acum căutați să Mă omorâți pe Mine, un Om care v-am vorbit adevărul pe care l-am auzit de la Dumnezeu. Aceasta Avraam</p> <p>41 n-a făcut. Voi faceți faptele tatălui vostru^c. Ei I-au spus deci^h: „Noi nu suntem născuți din curvie; avem un* singur Tată, pe Dum- 42 nezeu^c”. Isus le-a spusⁱ: „Dacă* Dumnezeu ar fi Tatăl vostru, M-ați iubi, pentru că** Eu de la Dumnezeu am ieșit și am venit; pentru că n-am† venit de la Mine</p> <p>43 Însumi, ci El M-a trimis. De* ce nu înțelegeți vorbirea Mea? Pen- tru că nu puteți auzi Cuvântul</p> <p>44 Meu. Voi* sunteți din tatăl vostru, diavolul^k, și vreți să faceți poftele tatălui vostru. El a fost ucigaș de la început și n-a** stat în adevăr, pentru că nu este adevăr în el. Când vorbește minciuna, vorbește din ale sale, pentru că este min- 45 cinos și tatăl minciunii: și, pentru că Eu spun adevărul, nu Mă cre- 46 deți. Cine dintre voi Mă dovedește de păcat? Dacă^l spun adevărul, 47 de ce nu Mă credeți? Cine* este din Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu; voi de aceea nu ascultați, pentru că nu sunteți din Dumnezeu^c.”</p> <p>48 Iudeii^j au răspuns și I-au zis: „Nu spunem noi bine că Tu ești 49 samaritean și că ai* demon?” Isus a răspuns: „Eu nu am demon, ci Îl onorez pe Tatăl Meu, și voi Mă 50 dezonoarați pe Mine. Dar Eu* nu caut gloria Mea: este <i>Unul</i> care o 51 caută și judecă. Adevărat, adevă- rat vă spun: dacă* va păzi cineva cuvântul Meu, nicidecum nu va ve- 52 dea moartea, niciodată^c. Iudeii deci^h I-au spus: „Acum cunoaștem că ai demon: Avraam* a murit, <i>la fel</i> și profeții, și Tu spui: «Dacă va</p>	<p>39 **Rom.2.28; 9.7. Gal. 3.7,29.</p> <p>41 *Is. 63.16; 64.8. Mal. 1.6.</p> <p>42 *1 Ioan 5.1. **Cap.16.27; 17.8,25. †Cap. 5.43; 7.28,29.</p> <p>43 *Cap. 7.17.</p> <p>44 *Mt. 13.38. 1 Ioan 3.8. **Iuda 6.</p> <p>47 *Cap. 10.26; 10.27. 1 Ioan 4.6.</p> <p>Întâietatea lui Isus</p> <p>48 *Cap. 7.20; 10.20.</p> <p>50 *Cap. 5.41; 7.18.</p> <p>51 *Cap. 5.24; 11.26.</p> <p>52 *Zah. 1.5. Ev. 11.13.</p>
---	---	--	--

^a Unele ms. ad. „Și” ^b Unele ms. ad. „de la început” ^c Unele ms. „le vorbesc” ^d Unele ms. „a spus”
^e Unele ms. ad. „Meu” ^f Unele ms. „Tatăl” ^g Lit. „Oricine care” ^h Unele ms. omit ⁱ Unele ms. „ați
auzit” ^j Unele ms. ad. „deci” ^k Unele ms. „din diavolul, ca tată al vostru” ^l Unele ms. „Iar dacă”

54 *Cap. 5.31. **Cap. 5.41; 16.14; 17.1. Fap. 3.13.	păzi cineva cuvântul Meu, nicidecum nu va gusta moartea, nicio- 53 dată». Ești Tu mai mare decât tatăl nostru Avraam, care a murit? Și profeții au murit; cine Te faci Tu 54 pe Tine Însuți?« Isus a răspuns: „Dacă* Eu Mă glorific pe Mine Însuși, gloria Mea nu este nimic: Este Tatăl** Meu care Mă glorifică, despre care voi spuneți:	mis. S-a dus** deci și s-a spălat 8 și a venit văzând. Vecinii deci și cei care îl văzuseră mai înainte că era cerșetor ^f spuneau: „Nu este acesta cel care ședea și cer- 9 șea?« Unii spuneau: „Acesta este“. ^g Alții spuneau: „Nu, ci ^h seamănă 10 cu el“. El spunea: „Eu sunt“. Deci îi spuneau: „Cum ți s-au deschis 11 ochii?« El a răspuns ⁱ : „Un Om numit Isus a făcut tină și mi-a uns ochii și mi-a spus: «Du-te la ^k Siloam și spală-te!» Și, după ce m-am dus ^l și m-am spălat, am 12 văzut“. Ei i-au spus deci ^m : „Unde este Acela?« El a spus: „Nu știu“.	7 **2Imp.5.14.
55 *Cap. 7.28; 7.29.	55 «Este Dumnezeuul nostru» ^a , și nu L-ați* cunoscut; dar Eu Îl cunosc; și, dacă aș spune că nu-L cunosc, aș fi ca voi, mincinos.	13 L-au adus la farisei pe cel 14 care fusese altădată orb. Și era sabat când Isus a făcut tina și 15 i-a deschis ochii. Din nou deci îl întrebau și fariseii cum a văzut. Și el le-a spus: „Mi-a pus tină pe 16 ochi și m-am spălat și văd“. Deci unii dintre farisei spuneau: „Omul acesta nu este de la Dumnezeu, pentru că nu ține sabatul“. Alții ⁿ spuneau: „Cum* poate un om păcătos să facă asemenea semne?« Și** era dezbinare între ei.	16 *Vers. 33. Cap. 3.2. **Cap. 7.12; 7.43; 10.19.
56 *Lc. 10.24. **Ev. 11.13.	56 Dar Îl cunosc și păzesc Cuvântul Lui. Avraam*, tatăl vostru, a săltat de bucurie că va vedea ziua Mea și a** văzut-o și s-a bucurat ^c . Iudeii deci I-au zis: „Nu ai încă cincizeci de ani și l-ai văzut 57 pe Avraam?« Isus le-a spus: „Adevărat, adevărat vă spun: Mai înainte de a fi fost Avraam, Eu sunt*“.	17 I-au spus deci ^m din nou orbului: „Tu ce spui despre El, că ți-a deschis ochii?« Și el a spus: „Este* 18 profet“. Iudeii n-au crezut deci despre el că fusese orb și vedea, până n-au chemat pe părinții celui care 19 vedea. Și i-au întreat, spunând: „Acesta este fiul vostru, despre care voi spuneți că s-a născut orb? 20 Cum deci vede acum?« Părinții lui au răspuns ^o și au zis: „Știm că acesta este fiul nostru și că s-a născut orb; 21 dar cum vede acum, nu știm; sau cine i-a deschis ochii, noi nu știm. El are o vârstă: întrebați-l pe el; el va vorbi despre 22 sine“. Părinții lui au spus acestea,	17 *Cap. 4.19; 6.14.
58 *Ex. 3.14. Is. 43.13. Cap. 17.5,24. Col. 1.17. Apoc. 1.8. 59 *Cap. 10.31; 10.39; 11.8. **Lc. 4.30.	58 pe Avraam?« Isus le-a spus: „Adevărat, adevărat vă spun: Mai înainte de a fi fost Avraam, Eu sunt*“.	18 profet“. Iudeii n-au crezut deci despre el că fusese orb și vedea, până n-au chemat pe părinții celui care 19 vedea. Și i-au întreat, spunând: „Acesta este fiul vostru, despre care voi spuneți că s-a născut orb? 20 Cum deci vede acum?« Părinții lui au răspuns ^o și au zis: „Știm că acesta este fiul nostru și că s-a născut orb; 21 dar cum vede acum, nu știm; sau cine i-a deschis ochii, noi nu știm. El are o vârstă: întrebați-l pe el; el va vorbi despre 22 sine“. Părinții lui au spus acestea,	17 *Cap. 4.19; 6.14.
Vindecarea orbului din naștere 2 *Vers. 34.	9 Și, pe când trecea, a văzut pe 2 un om orb din naștere. Și ucenicii Săi L-au întreat, spunând: „Rabi, cine* a păcătuat: acesta, sau părinții lui, că s-a născut orb?«	19 vedea. Și i-au întreat, spunând: „Acesta este fiul vostru, despre care voi spuneți că s-a născut orb? 20 Cum deci vede acum?« Părinții lui au răspuns ^o și au zis: „Știm că acesta este fiul nostru și că s-a născut orb; 21 dar cum vede acum, nu știm; sau cine i-a deschis ochii, noi nu știm. El are o vârstă: întrebați-l pe el; el va vorbi despre 22 sine“. Părinții lui au spus acestea,	17 *Cap. 4.19; 6.14.
3 *Cap. 11.4.	3 Isus a răspuns: „Nici acesta n-a păcătuat, nici părinții lui, ci* <i>aceasta este</i> pentru ca să se arate în el lucrările lui Dumnezeu.	22 sine“. Părinții lui au spus acestea,	17 *Cap. 4.19; 6.14.
4 *Cap. 4.34; 5.19,36; 11.9; 12.35; 17.4.	4 Eu trebuie* să lucrez ^d lucrările Celui care M-a trimis, cât timp este zi; vine noaptea, când nimeni		17 *Cap. 4.19; 6.14.
5 *Cap. 1.4,9; 3.19; 8.12; 12.46.	5 nu poate să lucreze. Cât sunt în 6 lume, sunt* lumină a lumii“. Spunând acestea, a* scuipat pe pământ și a făcut tină din salivă și a		17 *Cap. 4.19; 6.14.
6 *Mc. 7.33; 8.23.	6 uns cu tină ochii lui ^e . Și i-a spus: „Du-te și spală-te în* scăldătoarea Siloamului“, care înseamnă: Tri-		17 *Cap. 4.19; 6.14.
7 *Neem. 3.15.	7 uns cu tină ochii lui ^e . Și i-a spus: „Du-te și spală-te în* scăldătoarea Siloamului“, care înseamnă: Tri-		17 *Cap. 4.19; 6.14.

^a Unele ms. „spuneți că este Dumnezeuul vostru“ ^b Gr. „hieron“ ^c Unele ms. omit „trezând prin mijlocul lor; și astfel a plecat“ ^d Unele ms. „Noi trebuie să lucrăm“ ^e Unele ms. „ochii orbului“; alte ms. „și l-a uns cu tină pe ochi“ ^f Unele ms. „orb“ ^g Unele ms. ad. „Iar“ ^h Unele ms. omit „spuneau: «Nu, ci»“ ⁱ Unele ms. ad. „Atunci“ ^j Unele ms. ad. „și a zis“ ^k Unele ms. ad. „scăldătoarea“ ^l Unele ms. ad. „deci“ ^m Unele ms. omit ⁿ Unele ms. „Dar alții“ ^o Unele ms. „le-au răspuns“

22 *Cap. 7.13; 12.42; 19.38. Fap. 5.13. **Cap. 16.2.	pentru că se* temeau de iudei; pentru că iudeii se învoiseră deja ca, dacă Îl va mărturisi cineva <i>ca fiind</i> Hristosul, <i>acela</i> să** fie 23 exclus din sinagogă. De aceea au spus părinții lui: „El are o vârstă, întrebați-l pe el“.	spus: „Spre* judecată am venit Eu în lumea aceasta, ca** cei care nu văd să vadă, și cei care văd 40 să fie orbi“. Și ^g aceia dintre fariseii care erau cu El au auzit aceste și I-au* spus: „Și noi sun- 41 tem orbi?“ Isus le-a spus: „Dacă* ați fi orbi, n-ați avea păcat; dar acum spuneți: «Vedem», deci ^g păcatul vostru rămâne.	39 *Cap.5.22,27 Cap. 3.17; 12.47. **Mt. 13.13.
24 *Ios. 7.19. 1 Sam. 6.5. **Vers. 16.	24 L-au chemat deci a doua oară pe omul care fusese orb și i-au spus: „Dă* glorie lui Dumnezeu: noi** știm că Omul acesta este 25 păcătos“. El a răspuns deci ^a : „Dacă este păcătos, nu știu; eu una știu: că, orb fiind, acum văd“. 26 Și i-au spus din nou ^b : „Ce ți-a făcut? cum ți-a deschis ochii?“ 27 El le-a răspuns: „V-am spus deja, și n-ați auzit. De ce vreți să auziți din nou? vreți și voi să vă faceți 28 ucenici ai Săi?“ Ei ^c l-au insultat și au spus: „Tu ești ucenic al Lui, dar noi suntem ucenici ai lui	(10) Adevărat, adevărat vă spun: Cel care nu intră pe ^h ușă în stau- lul oilor, ci sare pe altă parte, ace- 2 la este hoț și tâlhar. Dar cine in- tră pe ^h ușă este păstor al oilor. 3 Acestuia, portarul îi deschide și oile aud glasul lui; și el își chea- mă oile pe nume și le duce afară. 4 ^l După ce a scos toate oile ^l sale, merge înaintea lor; și oile îl ur- mează, pentru că îi cunosc glasul. 5 Dar pe un străin nicidecum nu-l vor urma, ci vor fugi de el, pentru că nu cunosc glasul străinilor“.	40 *Rom. 2.19. 41 *Cap. 15.22; 15.24.
29 *Cap. 8.14.	29 Moise. Noi știm că Dumnezeu i-a vorbit lui Moise, dar pe Acesta	6 Această asemănare le-a spus-o Isus, dar ei n-au înțeles ce era ceea ce le vorbea.	Isus, Păstorul
30 *Cap. 3.10.	30 nu-L* știm de unde este“. Omul a răspuns și le-a zis: „În aceasta* dar este minunea, că voi nu știți	7 Isus deci le-a spus din nou: „Adevărat, adevărat vă spun: Eu 8 sunt ușa oilor. Toți care au venit mai înainte de Mine sunt hoți și tâlhari; dar oile nu i-au ascultat. 9 Eu* sunt ușa: Dacă va intra cine- va prin Mine, va fi mântuit; și va intra și va ieși și va găsi pășune. 10 Hoțul nu vine decât ca să fure și să înjunghie și să omoare. Eu am venit ca ele să aibă viață, și să o aibă din belșug.	
31 *Iov 27.9; 35.12. Ps. 18.41; 34.15; 66.18. Pr. 1.28; 15.29; 29.9. Is. 1.15. Ier. 11.11; 14.12. Ezec. 8.18. Mica 3.4. Zah. 7.13.	31 ochii. ^d Știm că Dumnezeu* nu-i ascultă pe păcătoși, ci, dacă este cineva temător de Dumnezeu și face voia Lui, pe acela îl ascultă. 32 Niciodată nu s-a auzit să fi des- chis cineva ochii <i>umuia</i> născut orb. 33 Dacă* Acesta n-ar fi de la Dum- 34 nezeu, n-ar putea face nimic“. Ei au răspuns și i-au zis: „Tu ești născut cu totul în* păcate și tu ne înveți pe noi?“ Și l-au dat afară.	11 Eu* sunt păstorul cel bun. Păs- torul cel bun Își dă viața pentru 12 oi, dar cel plătit și care nu este păstor, ale cărui oi nu sunt ale lui, vede lupul venind și lasă* oile și fuge; și lupul le răpește și îm- 13 prăștie oile ^k . Iar cel plătit fuge ^l , pentru că este plătit și nu-i pasă 14 de oi. Eu sunt păstorul cel bun și	Isus, ușa oilor
33 *Vers. 16.	33 Dacă* Acesta n-ar fi de la Dum- 34 nezeu, n-ar putea face nimic“. Ei au răspuns și i-au zis: „Tu ești născut cu totul în* păcate și tu ne înveți pe noi?“ Și l-au dat afară.	9 *Cap. 14.6. Ef. 2.18.	
34 *Vers. 2.	34 Dacă* Acesta n-ar fi de la Dum- 35 nezeu, n-ar putea face nimic“. Ei au răspuns și i-au zis: „Tu ești născut cu totul în* păcate și tu ne înveți pe noi?“ Și l-au dat afară.	12 oi, dar cel plătit și care nu este păstor, ale cărui oi nu sunt ale lui, vede lupul venind și lasă* oile și fuge; și lupul le răpește și îm- 13 prăștie oile ^k . Iar cel plătit fuge ^l , pentru că este plătit și nu-i pasă 14 de oi. Eu sunt păstorul cel bun și	
35 *Mt. 14.33; 16.16. Mc. 1.1. Cap. 10.36. 1 Ioan 5.13.	35 Isus a auzit că l-au dat afară și, găsimdu-l, i-a spus ^e : „Crezi tu în Fiul* lui Dumnezeu ^f ?“ 36 El a răspuns și a zis: „Și ^g cine este, Doamne, ca să cred în El?“ 37 Și ^g Isus i-a spus: „L-ai și văzut, și Cel* care vorbește cu tine, Acela 38 este“. Și el a spus: „Cred, Doam- 39 ne“, și I s-a închinat. Și Isus a	12 oi, dar cel plătit și care nu este păstor, ale cărui oi nu sunt ale lui, vede lupul venind și lasă* oile și fuge; și lupul le răpește și îm- 13 prăștie oile ^k . Iar cel plătit fuge ^l , pentru că este plătit și nu-i pasă 14 de oi. Eu sunt păstorul cel bun și	Isus, Păstorul cel bun
37 *Cap. 4.26.	37 Și ^g Isus i-a spus: „L-ai și văzut, și Cel* care vorbește cu tine, Acela 38 este“. Și el a spus: „Cred, Doam- 39 ne“, și I s-a închinat. Și Isus a	12 oi, dar cel plătit și care nu este păstor, ale cărui oi nu sunt ale lui, vede lupul venind și lasă* oile și fuge; și lupul le răpește și îm- 13 prăștie oile ^k . Iar cel plătit fuge ^l , pentru că este plătit și nu-i pasă 14 de oi. Eu sunt păstorul cel bun și	11 *Is. 40.11. Ezec. 34.12; 34.23; 37.24. Ev. 13.20. 1 Pet. 2.25; 5.4. 12 *Zah. 11.16; 11.17.

^a Unele ms. ad. „și a zis“; alte ms. „El a spus deci“ ^b Unele ms. „I-au spus deci“ ^c Unele ms. ad. „deci“
^d Unele ms. ad. „Dar“ ^e Unele ms. „a spus“ ^f Unele ms. „Fiul Omului“ ^g Unele ms. omit ^h Lit. „prin“
ⁱ Unele ms. ad. „Și“ ^j Unele ms. „Și, când își scoate oile“; unele ms. omit „toate“; alte ms. omit „oile“
^k Unele ms. „și le împăștie“ ^l Unele ms. omit „Iar cel plătit fuge“

14 *2 Tim. 2.19.	le cunosc pe ale* Mele și sunt	30 din mâna Tatălui Meu ^h . Eu* și	30 *Cap. 17.11; 17.22.
15 *Mt. 11.27. **Cap.15.13.	15 cunoscut de ale Mele ^a , cum* Mă cunoaște pe Mine Tatăl și Eu Îl cunosc pe Tatăl; și** Îmi dau ^b	31 Tatăl una suntem ^c . Deci din nou iudeii* au luat pietre, ca să-L uci-	31 *Cap. 8.59.
16 *Is. 56.8. **Ezec.37.22 Ef. 2.14. 1 Pet. 2.25.	16 viața pentru oi. Și am alte* oi, care nu sunt din staulul acesta; și pe acelea trebuie să le aduc, și vor auzi glasul Meu; și** va fi ^c o singură turmă, un singur păstor.	32 dă cu pietre. Isus le-a răspuns: „Multe lucrări bune v-am arătat de la Tatăl Meu ^h ; pentru care din aceste lucrări Mă ucideți cu	
17 *Is.53.7,8,12. Ev. 2.9.	17 Pentru aceasta Mă iubește Tatăl, pentru că* Eu Îmi dau viața, ca din nou să o iau. Nimeni nu	33 pietre?“ Iudeii I-au răspuns ^m : „Nu pentru o lucrare bună Te ucidem cu pietre, ci pentru hulă și pen-	33 *Cap. 5.18.
18 *Cap. 2.19. **Cap. 6.38; 15.10. Fap. 2.24,32.	18 Mi-o ia, ci Eu o dau de la Mine Însuși. Am* putere ^d s-o dau și am putere s-o iau iarăși. Aceas-	34 Tine Însuși Dumnezeu ^c . Isus le-a răspuns: „Nu* este scris în legea voastră: «Eu am spus: Sunteți	34 *Ps. 82.6.
19 *Cap. 7.43; 9.16.	19 Tatăl Meu ^c . A fost ^e din nou* dezbinare între iudei, din cauza	35 dumnezei?» Dacă <i>i</i> -a numit «dumnezei» pe* aceia la care a venit ⁿ Cuvântul lui Dumnezeu (și	35 *Rom.13.1.
20 *Cap. 7.20; 8.48,52.	20 acestor cuvinte; dar mulți ^f dintre ei spuneau: „Are* demon și este	36 tă), voi spuneți despre Acela pe care* Tatăl L-a sfințit ^o și L-a trimis** în lume: «Tu hulești», pen-	36 *Cap. 6.27. **Cap. 3.17; 5.36,37;8.42. †Cap. 5.17; 5.18. ††Lc. 1.35. Cap. 9.35,37.
21 *Ex. 4.11. Ps. 94.9; 146.8. **Cap. 9.6,7; 9.32,33.	21 nebun; de ce-L ascultați?“ Alții spuneau: „Cuvintele acestea nu sunt ale unui demonizat. Poate* un demon să** deschidă ochii orbilor?“	37 lui Dumnezeu)? Dacă* nu fac lucrările Tatălui Meu, să nu Mă cre-	37 *Cap. 15.24.
	Isus la sărbătoarea templului	38 deți; dar, dacă <i>le</i> fac, chiar dacă nu Mă credeți*, credeți ^p lucrările, ca să înțelegeți și să cunoașteți ^q	38 *Cap. 5.36; 14.10,11. **Cap.17.21.
22 *Ezra 6.16. Neem. 12.27.	22 Și la Ierusalim era sărbătoarea înnoirii ^g * templului și ^h era iarna.	39 El ^r . Căutau deci din* nou să-L prindă: dar El a scăpat din mâna	39 *Cap. 7.30; 7.44; 8.59.
23 *Fap. 3.11; 5.12.	23 Și Isus umbla prin templu ⁱ , în* pridvorul lui Solomon. Deci L-au împresurat iudeii și Îi spuneau: „Până când ne ții sufletul în	40 lor. Și a plecat din nou dincolo de Iordan, spre locul unde* boteza Ioan la început; și a rămas acolo.	40 *Cap. 1.28.
25 *Cap. 3.2; 5.36.	25 încordare? Dacă Tu ești Hristosul, spune-ne deschis!“ Isus le-a răspuns: „V-am spus, și nu cre-	41 Și mulți au venit la El și spuneau: „Ioan, în adevăr, n-a făcut nici un semn; dar* toate câte le-a spus Ioan despre Acesta erau adevărate“.	41 *Cap. 3.30.
26 *Cap. 8.47. 1 Ioan 4.6.	26 deți. Lucrările* pe care le fac Eu în Numele Tatălui Meu, acestea voi nu credeți, pentru că nu sunteți	42 Și* mulți au crezut în El acolo.	42 *Cap. 8.31; 11.45.
27 *Vers. 4,14.	27 dintre oile Mele, cum v-am spus ^l . Oile* Mele aud ^k glasul Meu, și Eu le cunosc și <i>ele</i> Mă urmează.	11 Și era un oarecare <i>om</i> bolnav, Lazăr din Betania, din satul* Ma-	Învierea lui Lazăr
28 *Cap. 6.37; 17.11,12; 18.9.	28 Și Eu le dau viață eternă; și nicidecum nu* vor pieri niciodată și nimeni nu le va smulge ^l din	2 riei și al Martei, sora ei. ^s Maria era* aceea care L-a uns pe Domnul cu mir și I-a șters picioarele cu părul <i>capului</i> ei, al cărei frate, La-	1 *Lc. 10.38; 10.39. 2 *Mt. 26.7. Mc. 14.3. Cap. 12.3.
29 *Cap. 14.28. **Cap.17.2,6	29 mâna Mea. Tatăl* Meu, care** Mi <i>le</i> -a dat, este mai mare decât toți și nimeni nu <i>le</i> poate smulge ^l	3 zăr, era bolnav. Surorile deci au trimis la El, spunând: „Doamne, iată, acela pe care-l iubești este	

^a Unele ms. „și ale Mele Mă cunosc“ ^b Lit. „Îmi pun“ ^c Unele ms. „vor fi“ ^d Sau „autoritate“ ^e Unele ms. ad. „deci“ ^f Unele ms. „mulți deci“ ^g Sau „dedicării“, „sfințirii“ ^h Unele ms. omit ⁱ Gr. „hieron“ ^j Unele ms. omit „cum v-am spus“ ^k Unele ms. „ascultă de“ ^l Sau „răpi“ ^m Unele ms. ad. „zicând“ ⁿ Lit. „a fost“ ^o Lit. „pus deoparte“ ^p Unele ms. „credeți în“ ^q Unele ms. „să credeți“ ^r Unele ms. „în Tatăl“ ^s Unele ms. ad. „Și“

4 *Cap. 9.3.	4 bolnav ^a . Și Isus, când a auzit, a spus: „Boala aceasta nu este spre moarte, ci* pentru gloria lui Dumnezeu, ca să fie glorificat Fiul lui Dumnezeu prin ea ^a . Și Isus iubea pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr. Când a auzit deci că <i>el</i> este bolnav, atunci a* rămas două zile în locul în care era. Apoi, după aceasta, ·le-a spus ucenicilor ^a :	23 Isus ·i-a spus: „Fratele tău va învia ^a . Marta ·I-a spus: „Știu* că va învia la înviere, în ziua de apoi ^a . Isus i-a spus: „Eu sunt învierea* și viața**; cine [†] crede în Mine, chiar dacă va muri, va trăi; și oricine ^f trăiește și crede în Mine nicidecum nu va muri, nici odată ^g . Crezi aceasta?“ Ea ·I-a spus: „Da, Doamne, eu am crezut* că Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, care vine în lume ^a . Și, spunând acestea, a plecat și a chemat-o pe Maria, sora ei, pe ascuns, zicând: „Învățătorul este aici și te cheamă ^a . Aceea, când a auzit, ·s-a ridicat repede și ·a venit la El. Și Isus nu venise încă în sat, ci era în locul unde Îl întâmpinase Marta. Iudeii deci, care erau cu ea în casă și o mângâiau, văzând-o pe Maria că s-a ridicat în grabă și a ieșit, au urmat-o, spunând: „S-a dus la mormânt, ca să plângă acolo ^a . Maria deci, când a venit unde era Isus, văzându-L, a căzut la picioarele Lui, spunându-I: „Doamne, dacă ai fi fost aici, n-ar fi murit fratele meu ^a . Isus deci, când a văzut-o plângând, și pe iudeii care veniseră cu ea plângând, a suspinat ^h în duh și S-a tulburat în Sine. Și a spus: „Unde l-ați pus?“ Ei ·I-au spus: „Doamne, vino și vezi ^a . Isus plângea*. Iudeii deci spuneau: „Iată cât îl iubea!“ Iar unii dintre ei spuneau: „Nu putea oare Acesta, care* a deschis ochii orbului, să facă așa ca și acesta să nu moară?“ Isus deci, suspinând ⁱ din nou în Sine, ·a venit la mormânt. Și era o peșteră și o piatră era așezată peste ea. Isus ·a spus: „Ridicați piatra!“ Marta, sora celui mort, ·I-a spus: „Doamne, deja miroase greu, pentru că este <i>mort</i> de patru zile ^a . Isus ·i-a spus: „Nu ți-am spus că, dacă vei crede, vei vedea gloria lui Dumnezeu?“ Au ridicat	24 *Lc. 14.14. Cap. 5.29. 25 *Cap. 5.21; 6.39,40,44. **Cap. 1.4; 6.35; 14.6. Col. 3.4. 1 Ioan 1.1,2; 5.11. †Cap. 3.36. 1 Ioan 5.10. 27 *Mt. 16.16. Cap. 4.42; 6.14,69.
6 *Cap. 10.40.	8 „Să mergem din nou în Iudeea ^a . Ucenicii ·I-au spus: „Rabi, acum* căutau iudeii să Teucidă cu pietre, și din nou Te duci acolo?“ Isus a răspuns: „Nu sunt douăsprezece ceasuri în zi? Dacă* umblă cineva ziua, nu se împiedică, pentru că vede lumina acestei lumi, dar, dacă* umblă cineva noaptea, se împiedică, pentru că lumina nu este în el ^a . A spus acestea; și, după aceea, ·le-a zis: „Lazăr, prietenul nostru, a adormit*, dar merg ca să-l trezesc din somn ^a . Ucenicii deci I-au spus ^b : „Doamne, dacă a adormit, se va face bine ^a . Dar Isus vorbise despre moartea lui, iar ei gândeau că vorbește despre odihna somnului. Atunci deci Isus le-a spus deschis: „Lazăr a murit. Și mă bucur pentru voi că nu eram acolo, ca să credeți. Dar să mergem la el ^a . Toma deci, cel numit Geamănc ^c , le-a spus celor împreună-ucenici cu el: „Să mergem și noi, ca să murim cu El!“ Isus deci, când a venit, l-a găsit fiind deja ^d de patru zile în mormânt. Și Betania era aproape de Ierusalim, cam la cincisprezece stadii ^e . Și mulți dintre iudeii veniseră la Marta și la Maria, ca să le mângâie pentru fratele lor. Marta deci, când a auzit că vine Isus, L-a întâmpinat; iar Maria ședea în casă. Marta deci I-a spus lui Isus: „Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit; dar ^d și acum știu că oricâte* vei cere de la Dumnezeu, Dumnezeu Îți va da ^a .	35 *Lc. 19.41. 37 *Cap. 9.6.	
8 *Cap. 10.31.	22 *Cap. 9.31.		

^a Unele ms. ad. „Săi“ ^b Unele ms. „Ucenicii Săi deci au spus“ ^c Gr. „Didymos“ ^d Unele ms. omit
^e Cam la 3 km de Ierusalim ^f Lit. „oricine care“ ^g Lit. „în veac“ ^h Sau „a gemut“ ⁱ Lit. „mâhnindu-Se“

42 *Cap. 12.30.	deci piatra ^a . Și Isus a ridicat ochii în sus și a spus: „Tată, Îți mulțumesc că M-ai ascultat; Eu dar știam că întotdeauna Mă ascuți, însă pentru mulțimea* care stă împrejur am spus, ca să creadă că	templu ^f : „Ce gândiți? că nicidecum nu va veni la sărbătoare?“ 57 Și ^b preoții de seamă și fariseii dăduseră porunci ^g ca, dacă știe cineva unde este ^h , să le arate, ca să-L prindă.	<i>Maria îi unge picioarele cu mir (Mt. 26.6-13; Mc. 14.3-9)</i>
44 *Cap. 20.7.	43 Tu M-ai trimis“. Și, spunând acestea, a strigat cu glas tare: 44 „Lazăre, vino afară!“ Și ^b mortul a ieșit, legat la picioare și la mâini cu fâșii de pânză: și fața* îi era înfășurată cu un ștergar. Isus le-a spus: „Dezlegați-l și lăsați-l să meargă“. Deci mulți dintre iudeii care veniseră la Maria și văzuseră* ce făcuse Isus ^c au crezut în El. Dar unii dintre ei au mers la farisei și le-au spus ce făcuse Isus.	12 Isus deci, cu șase zile înainte de Paști, a venit la Betania, unde* era Lazăr cel mort ⁱ , pe care îl 2 înviase Isus ^c dintre morți. I-au pregătit deci o cină acolo și Marta slujea, iar Lazăr era unul dintre cei 3 care stăteau la masă cu El. Maria* deci, luând o măsură ^j de mir de nard curat, de mare preț, i-a uns picioarele lui Isus și i-a șters picioarele cu părul ei; și s-a umplut casa de mirosul mirului. Atunci unul dintre ucenicii Săi, Iuda, al lui Simon, Iscarioteanul, 5 care urma să-L vândă, a spus: „De ce nu s-a vândut acest mir cu trei sute de dinari și să se fi dat 6 săracilor?“ Dar a spus aceasta nu pentru că avea grija de săraci, ci pentru că era hoț și avea* 7 punga și lua cele puse în ea. Isus deci a spus: „Las-o: ea l-a păstrat pentru ziua pregătirii Mele pentru 8 înmormântare; pentru că pe* săraci îi aveți cu voi întotdeauna, dar pe Mine nu Mă aveți întotdeauna“. O mare mulțime de iudei au aflat deci că El este acolo și au venit nu numai pentru Isus, ci ca să-l vadă și pe Lazăr, pe* 10 care-l înviase dintre morți. Dar preoții de seamă* s-au sfătuit ca 11 să-l omoare și pe Lazăr, pentru că*, din cauza lui, mulți dintre iudei plecau și credeau în Isus.	1 *Cap.11.1,43 3 *Lc.10.38,39 Cap. 11.2.
<i>Sinedriul hotărăște să-L omoare pe Isus (Mt. 26.3-5; Mc. 14.1-2; Lc. 22.1-2)</i>	47 Deci preoții* de seamă și fariseii au adunat sinedriul și spuneau: „Ce** facem? pentru că Omul acesta face multe semne. 48 Dacă-L lăsăm așa, toți vor crede în El și vor veni romanii și ne vor lua și locul și națiunea“. Dar unul dintre ei, Caiafa*, fiind mare preot în anul acela, le-a spus: „Voi nu știți nimic, nici nu* gândiți că este de folos pentru noi ^d să moară un singur om pentru popor și să nu piară toată națiunea“. Dar aceasta n-a spus-o de la sine, ci, fiind mare preot în anul acela, a profetizat că Isus urma să moară pentru națiune; și* nu numai pentru națiune, ci** și ca să-i adune într-unul singur pe copiii lui Dumnezeu cei 53 risipiți. Din ziua aceea deci au ținut sfat ^e , ca să-L omoare. Isus deci* nu mai umbla pe față printre iudei, ci a plecat de acolo în ținutul de lângă pustiul, într-o cetate numită Efraim**, și acolo a rămas cu ucenicii Săi ^b .	12 A doua zi, o mare mulțime care venise la sărbătoare, auzind 13 că Isus vine la Ierusalim, au luat ramuri de palmier și i-au ieșit în întâmpinare, și strigau: „Osana*! Binecuvântat este Cel care vine în Numele Domnului, Împăratul lui 14 Israel!“ Și Isus, găsim* un măgaruș ^k ,	6 *Cap. 13.29. 8 *Mt. 26.11. Mc. 14.7. 9 *Cap. 11.43; 11.44. 10 *Lc. 16.31. 11 *Cap. 11.45. Vers. 18. <i>Intrarea lui Isus în Ierusalim (Mt. 21.1-11; Mc. 11.1-10; Lc. 19.28-40)</i> 13 *Ps.118.25. 14 *Mt. 21.7.
55 *Cap. 2.13; 5.1; 6.4.	55 Iar Paștele* iudeilor era aproape și mulți s-au suit de la țară la Ierusalim, înainte de Paști, ca să se curățească. Îl căutau* deci pe Isus și vorbeau între ei, stând în		
56 *Cap. 7.11. Vers. 8.			

^a Unele ms. ad. „de unde era pus mortul“ ^b Unele ms. omit ^c Unele ms. „El“ ^d Unele ms. „pentru voi“; alte ms. omit ^e Unele ms. ad. „împreună“ ^f Gr. „hieron“ ^g Unele ms. „poruncă“ ^h Unele ms. ad. „Isus“ ⁱ Unele ms. omit „cel mort“ ^j Aproximativ 327g ^k Lit. „măgar tânăr“

15 *Zah. 9.9.	S-a așezat pe el, după cum este scris: „Nu* te teme, fiica Sionului; iată, Împăratul tău vine șezând pe mânzul unei măgărițe“.	stătea acolo și care auzise spunea: „A fost tunet“. Alții spuneau: „Un înțger I-a vorbit!“ Isus a răspuns și a zis: „Nu pentru Mine a venit glasul acesta*, ci pentru voi. Acum este judecata lumii acesteia; acum stăpânitorul* lumii acesteia va fi aruncat afară. Și Eu, când* voi fi înălțat de pe pământ, îi voi atrage pe** toți la Mine“. Iar aceasta o spunea* arătând cu ce moarte urma să moară. Mulțimea I-a răspuns: „Noi* am auzit din lege că Hristosul rămâne pentru totdeauna; și cum spui Tu că Fiul Omului trebuie să fie înălțat? Cine este Acesta, Fiul Omului?“ Isus deci le-a spus: „Încă puțin timp este* lumina printre ^c voi. Umbrați** cât timp aveți lumina, ca să nu vă cuprindă ^f întunericul; și cine [†] umblă în întuneric nu știe încotro merge. Cât timp aveți lumina, credeți în lumină, ca să fiți fii* ai luminii“. Isus a vorbit acesteia și, plecând, S-a** ascuns de ei.	30 *Cap. 11.42.
16 *Lc. 18.34. **Cap. 7.39. †Cap. 14.26.	16 ^a Ucenicii Săi n-au* înțeles acesteia la început; dar**, când Isus a fost glorificat, atunci și-au [†] amintit că aceste lucruri erau scrise despre El și că ei Îi făcuseră acesteia. Deci mulțimea care era cu El mărturisea că ^b El îl chemase pe Lazăr din mormânt și el îl înviase dintre morți. Pentru aceasta L-a și întâmpinat mulțimea*, pentru că a auzit că făcuse semnul acesta. Fariseii au spus deci între ei: „Vedeți* că nu vă folosește la nimic: iată, lumea a plecat după El!“	31 *Mt. 12.29. Lc. 10.18. Cap. 14.30; 16.11. Fap. 26.18. 2 Cor. 4.4. Ef. 2.2; 6.12.	31 *Mt. 12.29. Lc. 10.18. Cap. 14.30; 16.11. Fap. 26.18. 2 Cor. 4.4. Ef. 2.2; 6.12.
18 *Vers. 11.	18 Și erau niște* greci dintre cei care** se suie ca să se închine la sărbătoare; aceștia deci au venit la Filip, cel care* era din Betsaida Galileii, și l-au rugat, spunând: „Domnule, dorim să-L vedem pe Isus“. Filip a venit și i-a spus lui Andrei, și Andrei și Filip au venit și I-au spus ^c lui Isus. Dar Isus le-a răspuns, zicând: „A* venit ceasul ca să fie glorificat Fiul Omului.	32 *Cap. 3.14; 8.28. **Rom.5.18. Ev. 2.9.	32 *Cap. 3.14; 8.28. **Rom.5.18. Ev. 2.9.
19 *Cap. 11.47; 11.48.	19 Adevărat, adevărat vă spun: dacă grăuntele* de grâu căzut în pământ nu moare, rămâne singur; dar, dacă moare, aduce mult rod. Cine* își iubește viața, o va pierde; și cine își urăște viața în lumea aceasta, o va păstra pentru viața eternă. Dacă Îmi slujește cineva, să Mă urmeze; și unde* sunt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Și ^d , dacă cineva Îmi slujește, Tatăl îl va onora. Acum* sufletul Meu este tulburat. Și ce voi spune? «Tată, salvează-Mă din ceasul acesta»? Dar** pentru aceasta am venit la ceasul acesta.	33 *Cap. 18.32. 34 *Ps. 89.36; 89.37; 110.4. Is. 9.7; 25.8. Ezec. 37.25. Dan. 2.44; 7.14,27. Mica 4.7.	33 *Cap. 18.32. 34 *Ps. 89.36; 89.37; 110.4. Is. 9.7; 25.8. Ezec. 37.25. Dan. 2.44; 7.14,27. Mica 4.7.
Isus vorbește despre moartea Sa	20 Și erau niște* greci dintre cei care** se suie ca să se închine la sărbătoare; aceștia deci au venit la Filip, cel care* era din Betsaida Galileii, și l-au rugat, spunând: „Domnule, dorim să-L vedem pe Isus“. Filip a venit și i-a spus lui Andrei, și Andrei și Filip au venit și I-au spus ^c lui Isus. Dar Isus le-a răspuns, zicând: „A* venit ceasul ca să fie glorificat Fiul Omului.	35 *Cap. 1.9; 8.12; 9.5. Vers. 46. **Ier. 13.16. Ef. 5.8. †Cap. 11.10. 1 Ioan 2.11.	35 *Cap. 1.9; 8.12; 9.5. Vers. 46. **Ier. 13.16. Ef. 5.8. †Cap. 11.10. 1 Ioan 2.11.
20 *Fap. 17.4. **1Imp.8.41; 8.42. Fap. 8.27. 21 *Cap. 1.44.	21 Adevărat, adevărat vă spun: dacă grăuntele* de grâu căzut în pământ nu moare, rămâne singur; dar, dacă moare, aduce mult rod. Cine* își iubește viața, o va pierde; și cine își urăște viața în lumea aceasta, o va păstra pentru viața eternă. Dacă Îmi slujește cineva, să Mă urmeze; și unde* sunt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Și ^d , dacă cineva Îmi slujește, Tatăl îl va onora. Acum* sufletul Meu este tulburat. Și ce voi spune? «Tată, salvează-Mă din ceasul acesta»? Dar** pentru aceasta am venit la ceasul acesta.	36 *Lc. 16.8. Ef. 5.8. 1 Tes. 5.5. 1 Ioan 2.9-11 **Cap. 8.59; 11.54.	36 *Lc. 16.8. Ef. 5.8. 1 Tes. 5.5. 1 Ioan 2.9-11 **Cap. 8.59; 11.54.
23 *Cap. 13.32; 17.1.	23 Tată, glorifică Numele Tău!“ A venit deci un glas din* cer: „L-am și glorificat și din nou Îl voi glorifica!“ Deci mulțimea care	37 *Is. 53.1. Rom. 10.16.	37 *Is. 53.1. Rom. 10.16.
24 *1 Cor.15.36.	24 Cine* își iubește viața, o va pierde; și cine își urăște viața în lumea aceasta, o va păstra pentru viața eternă. Dacă Îmi slujește cineva, să Mă urmeze; și unde* sunt Eu, acolo va fi și slujitorul Meu. Și ^d , dacă cineva Îmi slujește, Tatăl îl va onora. Acum* sufletul Meu este tulburat. Și ce voi spune? «Tată, salvează-Mă din ceasul acesta»? Dar** pentru aceasta am venit la ceasul acesta.	38 *Is. 6.9,10. Mt. 13.14.	38 *Is. 6.9,10. Mt. 13.14.
25 *Mt. 10.39; 16.25. Mc. 8.35. Lc. 9.24; 17.33.	25 Tată, Tatăl îl va onora. Acum* sufletul Meu este tulburat. Și ce voi spune? «Tată, salvează-Mă din ceasul acesta»? Dar** pentru aceasta am venit la ceasul acesta.	40 *Is. 6.1.	40 *Is. 6.9,10. Mt. 13.14.
26 *Cap. 14.3; 17.24. 1 Tes. 4.17.	26 Tată, Tatăl îl va onora. Acum* sufletul Meu este tulburat. Și ce voi spune? «Tată, salvează-Mă din ceasul acesta»? Dar** pentru aceasta am venit la ceasul acesta.	41 *Cap. 7.13; 9.22.	41 *Is. 6.1.
27 *Mt. 26.38; 26.39. Lc. 12.50. Cap. 13.21. **Lc. 22.53. Cap. 18.37.	27 Tată, glorifică Numele Tău!“ A venit deci un glas din* cer: „L-am și glorificat și din nou Îl voi glorifica!“ Deci mulțimea care	42 *Cap. 5.44.	42 *Cap. 7.13; 9.22.
28 *Mt. 3.17.	28 Dar Isus a strigat și a spus:		43 *Cap. 5.44.

^a Unele ms. ad. „Și“ ^b Sau „pentru că“; *alte ms.* „când“ ^c Lit. „spun“; *unele ms.* „și din nou Andrei și Filip Îi spun“; *alte ms.* „din nou Andrei vine, și Filip, și Îi spun“ ^d Unele ms. omit ^e Unele ms. „cu“ ^f Sau „stăpânească“ ^g La Dumnezeu ^h Unele ms. „pentru că“

45 *Cap. 14.9.	„Cine crede în Mine nu crede în Mine, ci în Cel care M-a trimis	cioarele, niciodată!“ Isus i-a răspuns: „Dacă* nu te spăl Eu, nu ai	8 *Cap. 3.5. 1 Cor. 6.11. Ef. 5.26. Tit 3.5. Ev. 10.22.
46 *Cap. 3.19; 8.12; 9.5.39. Vers. 35,36.	45 pe Mine. Și cine* Mă vede pe Mine, Îl vede pe Cel care M-a trimis	9 parte cu Mine“. Simon Petru ·I-a spus: „Doamne, nu numai picioarele mele, ci și mâinile și capul!“	10 *Cap. 15.3.
47 *Cap. 5.45; 8.15,26. **Cap.3.17.	46 mis pe Mine. Eu* am venit ca lumină în lume, pentru ca oricine crede în Mine să nu rămână în întuneric; și dacă cineva aude cuvintele Mele și nu le păzește ^a , nu*	10 pul!“ Isus ·i-a spus: „Cine s-a scaldat nu are nevoie să i se spele decât picioarele ^g , pentru că este în totul curat; și voi* sunteți curați, dar nu toți“. Pentru că-l știa* pe cel care avea să-L vândă, de aceea a spus: „Nu toți sunteți curați“.	11 *Cap. 6.64.
48 *Lc. 10.16. **Deut.18.19 Mc. 16.16.	47 Eu îl judec; pentru că n-am** venit ca să judec lumea, ci ca să măntuiesc lumea. Pe cine* Mă respinge pe Mine și nu primește cuvintele Mele, are cine să-l judece: Cuvântul** pe care l-am spus, acela îl va judeca în ziua de apoi.	11 dar nu toți“. Pentru că-l știa* pe cel care avea să-L vândă, de aceea a spus: „Nu toți sunteți curați“.	13 *Mt. 23.8,10. Lc. 6.46. 1 Cor. 8.6; 12.3. Filip. 2.11.
49 *Cap. 8.38; 14.10. **Deut.18.18	48 respinge pe Mine și nu primește cuvintele Mele, are cine să-l judece: Cuvântul** pe care l-am spus, acela îl va judeca în ziua de apoi.	12 Deci, după ce le-a spălat picioarele și Și-a luat hainele, așezându-Se ^h din nou <i>la masă</i> , le-a spus:	14 *Lc. 22.27. **Rom.12.10 Gal. 6.1.2. 1 Pet. 5.5.
Isus spală picioarele ucenicilor	49 Pentru că Eu* n-am vorbit de la Mine Însumi, ci Tatăl, care M-a trimis, El Însuși Mi-a dat** poruncă ce să spun și ce să vorbesc; și știu că porunca Lui este viață eternă. Deci cele ce vorbesc Eu, așa vorbesc, cum Mi-a spus Tatăl“.	13 „Înțelegeți ce v-am făcut? Voi* Mă numiți «Învățătorul» și «Domnul» și bine ziceți, pentru că sunt.	15 *Mt. 11.29. Filip. 2.5. 1 Pet. 2.21. 1 Ioan 2.6.
1 *Mt. 26.2. **Cap.12.23; 17.1,11.	13 Iar înainte* de sărbătoarea Paștelui, Isus, știind că I-a** venit ceasul ca să plece din lumea aceasta la Tatăl, iubindu-i pe ai Săi, care <i>erau</i> în lume, i-a iubit până	14 Deci*, dacă Eu, Domnul și Învățătorul, v-am spălat picioarele, și voi sunteți datori** să vă spălați	16 *Mt. 10.24. Lc. 6.40. Cap. 15.20.
2 *Lc. 22.3. Vers. 27.	2 la capăt ^b . Și, în timpul ^c cinei, după ce diavolul* pusese deja în inima lui Iuda, al lui Simon, Iscariotea-	15 picioarele unii altora; căci v-am* dat un exemplu, pentru ca, așa cum v-am făcut Eu, să faceți și	17 *Iac. 1.25.
3 *Mt. 11.27; 28.18. Cap. 3.35; 17.2. Fap. 2.36. 1 Cor. 15.27. Ev. 2.8. **Cap. 8.42; 16.28.	3 nul, <i>gândul</i> să-L vândă, Isus ^d , știind că Tatăl* Îi dăduse toate în mâini și că** de la Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu Se duce,	16 voi. Adevărat*, adevărat vă spun: Nu este rob mai mare decât stăpânul său, nici trimis ⁱ mai mare decât cel care l-a trimis. Dacă* știți	18 *Ps. 41.9. Mt. 26.23.
4 *Lc. 22.27. Filip. 2.7,8.	4 ·S-a* ridicat de la cină și ·Și-a pus deoparte hainele și, luând un ștergar, S-a încins. Apoi ·a turnat apă în lighean și a început să spele	17 aceste, fericiți sunteți dacă le veți face. Nu vorbesc despre voi toți; Eu <i>îi</i> știu pe cei pe care i-am ales; ci, ca să se împlinescă Scriptura: «Cel* care mănâncă pâinea cu Mine și-a ridicat călcâiul împotriva Mea». Vă spun de pe acum*, mai înainte de a se împlini, pentru ca, atunci când se va împlini, să	19 *Cap. 14.29; 16.4.
6 *Mt. 3.14.	5 ștergar, S-a încins. Apoi ·a turnat apă în lighean și a început să spele picioarele ucenicilor și să le ștergă cu ștergarul cu care era	20 credeți că Eu sunt. Adevărat*, adevărat vă spun: Cel care primește pe oricine voi trimite Eu, pe Mine Mă primește; iar cine Mă primește pe Mine, Îl primește pe Cel care M-a trimis pe Mine“.	20 *Mt. 10.40; 25.40. Lc. 10.16.
	6 încins. ·A venit deci la Simon Petru; și ^e el ^f ·I-a spus: „Doamne, Tu* să-mi speli mie picioarele?“	21 După ce a spus acestea, Isus S-a* tulburat în duh și a mărturisit și a spus: „Adevărat, adevărat vă spun că unul** dintre voi	Descoperirea trădătorului (Mt. 26.21-25; Mc. 14.17-21; Lc. 22.21-23)
	7 Isus a răspuns și i-a zis: „Ce faci Eu, tu nu știi acum, dar vei înțelege după acestea“. Petru ·I-a spus: „Nicidecum nu-mi vei spăla pi-	22 Mă va vinde“. Ucenicii se uitau	21 *Cap. 12.27. **Fap. 1.17. 1 Ioan 2.19.
	8 ge după acestea“. Petru ·I-a spus: „Nicidecum nu-mi vei spăla pi-		
	9 cioarele, niciodată!“ Isus i-a răspuns: „Dacă* nu te spăl Eu, nu ai		
	10 pul!“ Isus ·i-a spus: „Cine s-a scaldat nu are nevoie să i se spele decât		
	11 dar nu toți“. Pentru că-l știa* pe cel care avea să-L vândă, de aceea a spus: „Nu toți sunteți curați“.		
	12 Deci, după ce le-a spălat picioarele și Și-a luat hainele, așezându-Se ^h		
	13 „Înțelegeți ce v-am făcut? Voi* Mă numiți «Învățătorul» și «Domnul» și bine ziceți, pentru că sunt.		
	14 Deci*, dacă Eu, Domnul și Învățătorul, v-am spălat picioarele, și voi sunteți datori** să vă spălați		
	15 picioarele unii altora; căci v-am* dat un exemplu, pentru ca, așa cum v-am făcut Eu, să faceți și		
	16 voi. Adevărat*, adevărat vă spun: Nu este rob mai mare decât stăpânul său, nici trimis ⁱ mai mare decât cel care l-a trimis. Dacă* știți		
	17 aceste, fericiți sunteți dacă le veți face. Nu vorbesc despre voi toți; Eu <i>îi</i> știu pe cei pe care i-am ales; ci, ca să se împlinescă Scriptura: «Cel* care mănâncă pâinea cu Mine și-a ridicat călcâiul împotriva Mea». Vă spun de pe acum*, mai înainte de a se împlini, pentru ca, atunci când se va împlini, să		
	18 credeți că Eu sunt. Adevărat*, adevărat vă spun: Cel care primește pe oricine voi trimite Eu, pe Mine Mă primește; iar cine Mă primește pe Mine, Îl primește pe Cel care M-a trimis pe Mine“.		

^a Unele ms. „nu crede“ ^b În mod deplin ^c Unele ms. „La sfârșitul“ ^d Unele ms. „El“ ^e Unele ms. omit ^f Unele ms. „acesta“ ^g Unele ms. „nu are nevoie să se spele“ ^h Unele ms. „Și-a luat hainele și, așezându-Se“ ⁱ Gr. „apostol“ ^j Unele ms. ad. „deci“

23 *Cap. 19.26; 20.2; 21.7; 21.20,24.	unii la alții, neînțelegând despre 23 cine vorbea. Și ^a la masă era cul- cat* la sânul lui Isus unul dintre ucenicii Săi, pe care-l iubea Isus.	·I-a spus: „Doamne, de ce nu Te pot urma acum? Eu îmi voi da 38 viața pentru Tine“. Isus a răspuns ^h : „Tu îți vei da viața pentru Mine? Adevărat, adevărat îți spun: Nici- decum nu va cânta cocoșul ^l până când nu Mă vei tăgădui de trei ori!	Casa Tatălui
27 *Lc. 22.3. Cap. 6.70.	24 Simon Petru deci ·i-a făcut semn ^b să întrebe cine este acela despre care 25 vorbește. Iar el ^c , plecându-se ^d pe pieptul lui Isus, ·I-a spus: „Doamne, 26 cine este?“ Isus ·a răspuns: „Acela este, căruia Eu, după ce voi înmuia bucățica, i-o voi da“. Și ^e , înmuind bucățica, ·i-a dat-o lui Iuda, al lui 27 Simon, Iscarioteanul. Și, după* bucățică, atunci a intrat Satan în el. Isus ·i-a spus deci: „Ceea ce faci, 28 fă repede“. Dar nici unul dintre cei care stăteau la masă n-a înțeles de 29 ce i-a spus aceasta. Pentru că unii gândeau că, fiindcă Iuda* avea pun- ga, Isus ·îi spusese: „Cumpără cele de care avem nevoie pentru sărbătoare“, sau să dea ceva săra- 30 cilor. Deci, primind acela bucăți- ca, îndată a ieșit. Și era noapte.	14 Să nu* vi se tulbure inima; credeți în Dumnezeu, credeți 2 și în Mine. În casa Tatălui Meu sunt multe locuințe. Dacă nu <i>ar fi așa</i> , v-aș fi spus; pentru că ^j Mă duc* să vă pregătesc un loc; 3 și, dacă Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, vin din nou* și vă voi primi la Mine Însumi, ca**, acolo unde sunt Eu, să fiți 4 și voi. Și știți unde Mă duc Eu 5 și știți calea ^k . Toma ·I-a spus: „Doamne, nu știm unde Te duci și 6 cum putem ști ^l calea?“ Isus ·i-a spus: „Eu sunt calea* și ade- vărul** și viața†. Nimeni†† nu vine la Tatăl decât prin Mine. 7 Dacă* M-ați fi cunoscut pe Mi- ne, L-ați fi cunoscut și pe Tatăl Meu; și de acum Îl cunoașteți 8 și L-ați văzut“. Filip ·I-a spus: „Doamne, arată-ni-L pe Tatăl și ne 9 este de ajuns“. Isus ·i-a spus: „De atâta timp sunt cu voi și nu M-ai cunoscut, Filipe? Cine* M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Ta- tăl; și cum spui tu: «Arată-ni-L pe 10 Tatăl»? Nu crezi că Eu* <i>sunt</i> în Tatăl și Tatăl este în Mine? Cu- vintele pe care Eu vi le spun nu** le vorbesc de la Mine În- sumi; ci Tatăl, care locuiește în Mine, El face lucrările <i>acestea</i> . 11 Credeți-Mă că Eu <i>sunt</i> în Tatăl și Tatăl în Mine; iar dacă nu, credeți-Mă ^m pentru lucrările 12 <i>acestea</i> ⁿ . Adevărat*, adevărat vă spun: Cine crede în Mine va face și el lucrările pe care le	1 *Vers. 27. Cap. 16.22; 16.23. 2 *Cap. 13.33; 13.36. 3 *Vers. 18,28 Fap. 1.11. **Cap.12.26; 17.24. 1 Tes. 4.17.
29 *Cap. 12.6.	31 Deci ^a , când a ieșit el, Isus ·a spus: „Acum* este glorificat Fiul Omului și Dumnezeu** este glo- 32 rificat în El. Dacă* Dumnezeu este glorificat în El ^f , și Dumnezeu Îl va glorifica în Sine Însuși și Îl 33 va glorifica îndată**. Copilașilor, mai sunt puțin cu voi. Mă veți căuta și*, așa cum le-am spus iu- deilor: «Unde Mă duc Eu, voi nu puteți veni», și vouă vă spun acum. 34 Vă dau o poruncă* nouă: să vă iubiți unii pe alții; cum v-am iubit Eu, așa să vă iubiți și voi unii pe 35 alții. Prin aceasta* vor cunoaște toți că Îmi sunteți ucenici, dacă aveți dragoste unii față de alții“.	36 Simon Petru ·I-a spus: „Doam- ne, unde Te duci?“ Isus i-a răs- puns ^g : „Unde Mă duc Eu, tu nu Mă poți urma acum, dar 37 mai târziu* Mă vei urma“. Petru	6 *Ev. 9.8. **Cap. 1.14; 8.32. †Cap. 1.4; 11.25. ††Cap. 10.9. 7 *Cap. 8.19.
Porunca iubirii 31 *Cap. 12.23. **Cap. 14.13 1 Pet. 4.11. 32 *Cap. 17.1; 17.4-6. **Cap. 12.23 33 *Cap. 7.34; 8.21. 34 *Lev. 19.18. Cap.15.12,17 Ef. 5.2. 1 Tes. 4.9. Iac. 2.8. 1 Pet. 1.22. 1 Ioan 2.7,8; 3.11,23; 4.21. 35 *1 Ioan 2.5; 4.20.	36	11	9 *Cap. 12.45. Col. 1.15. Ev. 1.3.
Înștiințarea lui Petru (Mt. 26.31-35; Mc. 14.27-31; Lc. 22.31-34) 36 *Cap. 21.18. 2 Pet. 1.14.	36	12	10 *Cap. 10.38; 17.21,23. Vers. 20. **Cap. 5.19; 7.16; 8.28; 12.49. 11 *Cap. 5.36; 10.38. 12 *Mt. 21.21. Mc. 16.17. Lc. 10.17.

^a Unele ms. omit ^b Unele ms. ad. „și îi zice: «Spune (alte ms. «Întreabă») cine este cel despre care vorbește»“ ^c Unele ms. omit „Iar“; alte ms. omit „el“; alte ms. omit „Iar el“ ^d Unele ms. omit „plecându-se“; alte ms. „plecându-se astfel“ ^e Unele ms. „Deci“ ^f Unele ms. omit „Dacă Dumnezeu este glorificat în El“ ^g Unele ms. „a răspuns“ ^h Unele ms. „i-a răspuns“; lit. „răspunde“ ⁱ Lit. „cocoș“ (și la Ioan 18.27) ^j Unele ms. omit „pentru că“ ^k Unele ms. „calea unde Mă duc Eu știți“ ^l Unele ms. „cum știm“ ^m Unele ms. „credeți“ ⁿ Lit. „datorită lucrărilor înseși“

<p>13 *Mt. 7.7; 21.22. Mc. 11.24. Lc. 11.9. Cap. 15.7,16; 16.23,24. Iac. 1.5. 1 Ioan 3.22; 5.14.</p>	<p>fac Eu; și mai mari decât acestea va face, pentru că Eu Mă duc la 13 Tatăl^a. Și* orice veți cere în Numele Meu, aceea voi face, ca Tatăl să fie glorificat în Fiul. 14 Dacă veți cere ceva în Numele Meu, Eu voi face.</p>	<p>voi». Dacă M-ați fi iubit, v-ați fi bucurat că^g Mă duc la Tatăl; pentru că Tatăl^{a†} este mai mare decât Mine. Și acum* v-am spus mai înainte de a se împlini, pentru ca, atunci când se va împlini, să 30 credeți. Nu voi mai vorbi mult cu voi, pentru că* vine stăpânitorul^h lumii și el nu are nimic 31 în Mine; dar ca să cunoască lumea că Eu Îl iubesc pe Tatăl și cum* Mi-a poruncit Tatăl, așa fac. Ridicați-vă, să plecăm de aici!</p>	<p>28 †Cap. 5.18; 10.30. Filip. 2.6. 29 *Cap. 13.19; 16.4. 30 *Cap. 12.31; 16.11. 31 *Cap. 10.18. Filip. 2.8. Ev. 5.8.</p>
<p>Promisiunea privind Duhul Sfânt</p>	<p>15 Dacă* Mă iubiți, țineți poruncile Mele. Și Eu Îl voi ruga pe Tatăl, și vă va da un alt* Mângâietor^b, ca să fie^c cu voi pentru totdeauna, pe Duhul* adevărului, pe** care lumea nu-L poate primi, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaște; dar^d voi Îl cunoașteți, pentru că rămâne la voi și† va fi în 18 voi. Nu* vă voi lăsa orfani: vin la 19 voi. Încă puțin și lumea nu Mă va mai vedea; dar voi* Mă veți vedea; pentru că** Eu trăiesc, și 20 voi veți trăi. În ziua aceea veți cunoaște că Eu* sunt în Tatăl Meu și 21 voi în Mine și Eu în voi. Cine* are poruncile Mele și le ține, acela este cel care Mă iubește; iar cine Mă iubește pe Mine va fi iubit de Tatăl Meu și Eu îl voi iubi 22 și Mă voi arăta lui^e. Iuda*, nu Iscarioteanul, ·I-a spus: „Doamne, cum se face că Te vei arăta nouă 23 și nu lumii?”^e Isus a răspuns și i-a zis: „Dacă Mă iubește cineva, va păzi Cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi; și Noi vom veni la el 24 și* vom locui la el^f. Cine nu Mă iubește nu păzește cuvintele Mele; și Cuvântul* pe care-l auziți nu este al Meu, ci al Tatălui care M-a 25 trimis. V-am vorbit acestea, când 26 încă sunt cu voi. Dar Mângâietorul*, Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl în Numele Meu, Acela vă** va învăța toate și vă va aminti toate câte v-am 27 spus. Vă las pacea; vă dau pacea* Mea: Eu nu vă dau cum dă lumea. Să** nu vi se tulbure inima, nici 28 să nu se înspăimânte. Ați auzit că Eu v-am* spus: «Plec** și vin la</p>	<p>15 Eu sunt vița cea adevărată și Tatăl Meu este viticultorul. Pe orice* mlădiță în Mine care nu aduce rod, o îndepărtează; și pe oricare aduce rod, o curăță, ca să 3 aducă mai mult rod. Deja voi* sunteți curați, datorită Cuvântului 4 pe care vi l-am spus. Rămâneți* în Mine și Eu în voi. După cum mlădița nu poate aduce rod de la sine, dacă nu rămâne în viță, tot așa nici voi nu puteți aduce rod, 5 dacă nu rămâneți în Mine. Eu sunt vița, voi mlădițele. Cine rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce mult rod*; pentru că fără Mine nu puteți face nimic. Dacă cineva nu rămâne în Mine, este* aruncat afară ca mlădița și se usucă; și ei le adună și le aruncăⁱ în foc^j și sunt arse. 7 Dacă rămâneți în Mine și cuvintele Mele rămân în voi, cereți orice* vreți și vi se va face. 8 În aceasta* este glorificat Tatăl Meu: că aduceți mult rod și Îmi veți** fi ucenici. 9 Cum M-a iubit pe Mine Tatăl, v-am iubit și Eu pe voi. Rămâneți 10 în dragostea Mea. Dacă* țineți poruncile Mele, veți rămâne în dragostea Mea, așa cum Eu am ținut poruncile Tatălui Meu și 11 rămân în dragostea Lui. V-am vorbit acestea pentru ca bucuria Mea să fie^c în voi și bucuria* voastră să fie deplină.</p>	<p>Isus, vița 2 *Mt. 15.3. 3 *Cap. 13.10; 17.17. Ef. 5.26. 1 Pet. 1.22. 4 *Col. 1.23. 1 Ioan 2.6. 5 *Osea 14.8. Filip. 1.11; 4.13. 6 *Mt. 3.10; 7.19. 7 *Cap. 14.13; 14.14; 16.23. Vers. 16. 8 *Mt. 5.16. Filip. 1.11. **Cap. 8.31; 13.35. 10 *Cap. 14.15; 14.21,23. 11 *Cap. 16.24; 17.13. 1 Ioan 1.4.</p>

^a Unele ms. ad. „Meu“ ^b Ajutor, Susținător ^c Unele ms. „să rămână“ ^d Unele ms. omit ^e Unele ms. ad. „și“ ^f Lit. „și ne vom face locuință la el“ ^g Unele ms. ad. „am spus:“ ^h Unele ms. ad. „acestei“ ⁱ Sau „sunt strânse și se aruncă“ ^j Unele ms. „focul“

Prietenii lui Isus

- 12 *Cap. 13.34.
1 Tes. 4.9.
1 Pet. 4.8.
1 Ioan 3.11;
4.21.
13 *Cap. 10.11;
10.15.
Rom. 5.7,8.
Ef. 5.2.
1 Ioan 3.16.
14 *Mt. 26.50.
Cap. 14.15;
14.23.
15 *Gen. 18.17.
Cap. 17.26.
Fap. 20.27.
16 *Cap. 6.70;
13.18.
1 Ioan 4.10;
4.19.
**Mt. 28.19.
Mc. 16.15.
Col. 1.6.
†Cap. 14.13.
Vers. 7.

Ura din partea lumii

- 18 *1 Ioan 3.1;
3.13.
19 *1 Ioan 4.5.
**Cap. 17.14.
20 *Mt. 10.24.
Lc. 6.40.
Cap. 13.16.
**Ezec. 3.7.
21 *Mt. 10.22;
24.9.
Cap. 16.3.
22 *Cap. 9.41.
**Rom. 1.20.
Iac. 4.17.
23 *1 Ioan 2.23.
24 *Cap. 3.2;
7.31; 9.32.
25 *Ps. 35.19;
69.4.
26 *Lc. 24.49.
Cap. 14.17;
14.26;
16.7,13.
**Fap. 2.23.
1 Ioan 5.7.

12 Aceasta* este porunca Mea: să vă iubiți unii pe alții, cum v-am iubit Eu. Nimeni nu are iubire* mai mare decât aceasta, ca cineva să-și dea viața pentru prietenii săi.
14 Voi* sunteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce Eu vă poruncesc.
15 Nu vă mai numesc robi, pentru că robul nu știe ce face stăpânul său; ci v-am numit prieteni, pentru că* toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscut. Nu* voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi și v-am** rânduit ca voi să mergeți și să aduceți rod, și rodul vostru să rămână, pentru ca orice† veți cere de la Tatăl în Numele Meu, să vă dea. Vă poruncesc acestea, ca să vă iubiți unii pe alții.
18 Dacă* vă urăște lumea, știți^a că pe Mine M-a urât mai înainte decât pe voi. Dacă* ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei; dar, pentru că** nu sunteți din lume, ci Eu v-am ales din lume, de aceea vă urăște lumea. Amintiți-vă de cuvântul pe care vi l-am spus Eu: «Nu* este rob mai mare decât stăpânul său». Dacă** M-au persecutat pe Mine, și pe voi vă vor persecuta; dacă au păzit cuvântul Meu, și pe al vostru îl vor păzi. Dar* vă vor face toate acestea din cauza Numelui Meu, pentru că ei nu-L cunosc pe Cel care M-a trimis. Dacă* n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, nu ar avea păcat; dar** acum nu au dezvinovățire pentru păcatul lor. Cine* Mă urăște pe Mine, Îl urăște și pe Tatăl Meu. Dacă n-aș fi făcut între ei lucrări* pe care nimeni altul nu le-a făcut, nu ar avea păcat; dar acum M-au și văzut și M-au urât, și pe Mine și pe Tatăl Meu.
25 Ci aceasta este ca să se împlinească cuvântul scris în legea lor: «M-au* urât fără temeii». Când* va veni Mângâietorul, pe care

Eu vi-L voi trimite de la Tatăl, Duhul adevărului, care iese de la Tatăl, Acela** va mărturisi despre Mine. Și* mărturisiți și voi, pentru că de** la început sunteți cu Mine.

16 V-am spus acestea, ca să* nu vă poticniți. Vă vor* exclude din sinagogi; ba vine un ceas când oricine** vă va ucide va gândi că face slujbă pentru Dumnezeu.
3 Și^b vor face acestea* pentru că n-au cunoscut nici pe Tatăl, nici pe Mine. Dar v-am spus acestea* pentru ca, atunci când le^c va veni ceasul, să vă amintiți de ele^c, că Eu vi le-am spus^d. Dar nu** v-am spus acestea de la început, pentru că eram cu voi.

5 Dar acum Mă* duc la Cel care M-a trimis și nimeni dintre voi nu Mă întreabă: «Unde Te duci?»
6 Dar, pentru că v-am vorbit acestea, întristarea* v-a umplut inima.
7 Dar Eu vă spun adevărul: Vă este de folos ca Eu să Mă duc; pentru că, dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul* nu va veni la voi; dar, dacă** Mă voi duce, vi-L voi trimite. Și, când va veni Acela, va convinge^e lumea de păcat și de dreptate și de judecată: de* păcat, pentru că ei nu cred în Mine; de dreptate*, pentru că** Mă duc la Tatăl^f și nu Mă mai vedeți; și de* judecată, pentru că stăpânitorul** acestei lumi este judecat.
12 Am încă multe să vă spun, dar* 13 nu le puteți purta acum. Dar, când va veni Acela, Duhul* adevărului, El vă va** călăuzi în tot^c adevărul; pentru că nu va vorbi de la Sine Însuși, ci va vorbi ce va auzi și vă va face cunoscut cele viitoare.
14 re. Acela Mă va glorifica, pentru că va primi din ce este al Meu și 15 vă va face cunoscut. Tot* ce are Tatăl este al Meu; de aceea am spus că va primi^g din ce este al 16 Meu și vă va face cunoscut. Puțin* timp, și nu Mă mai vedeți; și

- 27 *Lc. 24.48.
Fap. 1.8,22;
2.32; 3.15;
4.20,33;5.32;
10.39; 13.31.
1 Pet. 5.1.
2 Pet. 1.16.
**Lc. 1.2.
1 Ioan 1.1.2.
Persecutarea ucenicilor (Mt. 24.9-10; Lc. 21.16-19)
1 *Mt. 11.6;
24.10; 26.31.
2 *Cap. 9.22;
9.34; 12.42.
**Fap. 8.1;
9.1; 26.9-11.
3 *Cap. 15.21.
Rom. 10.2.
1 Cor. 2.8.
1 Tim. 1.13.
4 *Cap. 13.19;
14.29.
**Mt. 9.15.

Lucrarea Mângâietorului

- 5 *Cap. 7.33;
13.3; 14.28.
6 *Cap. 14.1.
7 *Cap. 7.39;
14.16,26;
15.26.
**Fap. 2.33.
Ef. 4.8.
9 *Fap. 2.
22-38.
10 *Fap. 2.32.
**Cap. 3.14;
12.32.
11 *Fap. 26.18.
**Lc. 10.18.
Cap. 12.31.
Ef. 2.2.
Col. 2.15.
Ev. 2.14.
12 *Mc. 4.33.
1 Cor. 3.2.
Ev. 5.12.
13 *Cap. 14.17;
15.26.
**Cap. 14.26.
1 Ioan 2.20;
2.27.
15 *Mt. 11.27.
Cap. 3.35;
13.3; 17.10.
16 *Cap. 7.33;
13.33; 14.19.

^a Sau „să știți“ ^b Unele ms. ad. „vă“ ^c Unele ms. omit ^d Unele ms. „că Eu v-am spus“ ^e Sau „va conștientiza“ ^f Unele ms. ad. „Meu“ ^g Unele ms. „primește“

<p>16 **Cap. 13.3.</p> <p>17 Tatăl^a“. Deci <i>unii</i> dintre ucenicii Săi au spus unii către alții: „Ce este aceasta ce ne spune: «Puțin timp, și nu Mă mai vedeți; și din nou puțin timp și Mă veți vedea»? și: «Pentru că Eu^b Mă duc la Tatăl?»“ Spuneau deci: „Ce este aceasta ce spune: «Puțin timp»? Nu știm ce vorbește“. Isus a cunoscut deci^b că voiau să-L întrebe și le-a spus: „Despre aceasta vă întrebați între voi, că am spus: «Puțin timp, și nu Mă mai vedeți; și din nou puțin timp, și Mă veți vedea»? Adevărat, adevărat vă spun că voi veți plânge și vă veți jeli, iar lumea se va bucura; și voi^c vă veți întrista, dar întristarea voastră se va schimba în bucurie. Femeia*, când naște, se întristează, pentru că i-a venit ceasul; dar, după ce a născut copilul, nu-și mai aduce aminte de necaz, pentru bucuria că s-a născut un om în lume. Și voi deci* sunteți, în adevăr, întristați acum; dar vă voi vedea din nou și inima voastră se** va bucura și nimeni nu va lua de la voi bucuria voastră.</p> <p>23 Și, în ziua aceea, nu Mă veți întreba nimic. Adevărat*, adevărat vă spun: Orice veți cere de la Tatăl în Numele Meu, vă va da^d. Până acum n-ați cerut nimic în Numele Meu: cereți și veți primi, pentru ca* bucuria voastră să fie deplină.</p> <p>25 V-am spus acestea în asemănări; vine^e ceasul când nu vă voi mai vorbi în asemănări, ci vă voi face cunoscut deschis despre Tatăl. În ziua aceea veți cere în Numele Meu; și nu vă spun că Eu Îl voi ruga pe Tatăl pentru voi, pentru că* Tatăl Însuși vă iubește, pentru că voi M-ați iubit și ați** crezut că Eu am ieșit de la Dumnezeu. Am ieșit* de la Tatăl și am venit în lume; din nou las lumea și Mă duc</p>	<p>29 la Tatăl“. Ucenicii Săi I-au spus^f: „Iată, acum vorbești deschis și nu spui nici o asemănare. Acum știm că* știi toate și că nu ai nevoie să Te întrebe cineva; de aceea credem că ai ieșit de la Dumnezeu“. 31 Isus le-a răspuns: „Acum credeți? 32 Iată*, vine ceasul, și acum^b a venit, ca să fiți risipiți fiecare** la ale lui și pe Mine să Mă lăsați singur; dar† nu sunt singur, pentru că Tatăl este cu Mine. V-am spus acestea ca să aveți pace* în Mine. În** lume aveți^g necaz, dar† îndrăzniți: Eu am învins†† lumea“. 17 Isus a vorbit acestea și Și-a ridicat ochii spre cer și a spus: „Tată, a* venit ceasul! Glorifică-L pe Fiul Tău, ca^h Fiul Tău să Te glorifice pe Tine, după cum* I-ai dat autoritate peste orice făpturăⁱ, ca să dea viață eternă tuturor celor lora pe** care Tu i-ai dat Lui. Și aceasta este viața* eternă, să Te cunoască pe Tine, singurul** Dumnezeu adevărat, și pe Isus Hristos pe care† L-ai trimis Tu. Eu* Te-am glorificat pe pământ, am** sfârșit^j lucrarea pe care† Mi-ai dat-o s-o fac; și acum glorifică-Mă Tu, Tată, la Tine Însuși, cu gloria pe* care o aveam la Tine mai înainte de a fi lumea. Am* făcut cunoscut Numele Tău oamenilor pe care** Mi i-ai dat din lume. Ai Tăi erau și Mie Mi i-ai dat și au păzit Cuvântul Tău. Acum au cunoscut că toate câte Mi-ai dat sunt de la Tine; pentru că le-am dat cuvintele pe care* Mi le-ai dat Tu, și ei le-au primit și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit și** au crezut că Tu M-ai trimis. Eu pentru ei cer; nu* cer pentru lume, ci pentru aceia pe care Mi i-ai dat, pentru că sunt ai Tăi (și toate ale Mele sunt ale Tale și ale Tale* sunt ale Mele) și Eu sunt glorificat în ei. 11 Și Eu* nu mai sunt în lume, dar</p>	<p>30 *Cap.21.17. 32 *Mt. 26.31. Mc. 14.27. **Cap. 20.10 †Cap. 8.29; 14.10,11. 33 *Is. 9.6. Cap. 14.27. Rom. 5.1. Ef. 2.14. Col. 1.20. **Cap. 15. 19-21. 2 Tim. 3.12. †Cap. 14.1. ††Rom. 8.37. 1 Ioan 4.4; 5.4.</p> <p>Rugăciunea lui Isus</p> <p>1 *Cap. 12.23; 13.32. 2 *Dan. 7.14. Mt. 11.27; 28.18. Cap. 3.35; 5.27. 1 Cor. 15.25; 15.27. Filip. 2.10. Ev. 2.8. **Cap. 6.37. 3 *Is. 53.11. Ier. 9.24. **1 Cor. 8.4. 1 Tes. 1.9. †Cap. 3.34; 5.36,37; 6.29,57; 7.29; 10.36; 11.42. 4 *Cap. 13.31; 14.13. **Cap. 4.34; 5.36; 9.3; 19.30. †Cap. 14.31; 15.10. 5 *Cap. 1.1,2; 10.30; 14.9. Filip. 2.6. Col. 1.15,17. Ev. 1.3,10. 6 *Ps. 22.22. Vers. 26. **Cap. 6.37; 6.39; 10.29; 15.19. 8 *Cap. 8.28; 12.49; 14.10. **Cap. 16.27 9 *1 Ioan 5.19. 10 *Cap. 16.15. 11 *Cap. 13.1; 16.28.</p>
--	--	---

^a Unele ms. omit „pentru că Eu Mă duc la Tatăl“ ^b Unele ms. omit ^c Unele ms. ad. „în adevăr“ ^d Unele ms. „Orice veți cere de la Tatăl, vă va da în Numele Meu“ ^e Unele ms. „dar vine“ ^f Lit. „Îi spun“; unele ms. „spun“ ^g Unele ms. „veți avea“ ^h Unele ms. ad. „și“ ⁱ Lit. „carne“ ^j Unele ms. „sfârșind“

11 **1 Pet. 1.5. Iuda 1. †Cap. 10.30.	aceștia sunt în lume, și Eu vin la Tine. Sfinte Tată, păzește ^{a**} în Numele Tău pe aceia pe care Mi i-ai dat, ca să fie una ca† Noi.	26 că Tu M-ai trimis. Și* le-am făcut cunoscut Numele Tău și Îl voi face cunoscut, ca dragostea cu** care M-ai iubit Tu să fie în ei și Eu în ei“.	26 *Cap.15.15. Vers. 6. **Cap.15.9.
12 *Cap. 6.39; 10.28. Ev. 2.13. **Cap. 18.9. 1 Ioan 2.19. †Cap. 6.70; 13.18. ††Ps. 109.8. Fap. 1.20.	12 Când eram cu ei ^b , îi păzeam ^c Eu în Numele Tău; pe aceia pe care Mi i-ai dat ^d , i-am* păzit și** nici unul dintre ei n-a pierit, decât† fiul pieirii, ca†† să se împlinescă	(18) După ce a spus aceste lucruri, Isus a* ieșit împreună cu ucenicii Săi dincolo de pâraul** Chedron, unde era o grădină, în care au intrat	Arestarea lui Isus (Mt. 26.47-56; Mc. 14.43-50; Lc. 22.47-53)
14 *Vers. 8. **Cap.15.18; 15.19. 1 Ioan 3.13. †Cap. 8.23.	13 Scriptura. Dar acum vin la Tine. Și vorbesc acestea în lume, ca ei să aibă bucuria Mea deplină în	2 El și ucenicii Săi. Și Iuda, care Îl vindea, știa și el locul, pentru că* Isus fusese deseori acolo împreună	1 *Mt. 26.36. Mc. 14.32. Lc. 22.39. **2Sam.15.23
15 *Mt. 6.13. Gal. 1.4. 2 Tes. 3.3. 1 Ioan 5.18.	14 ei. Eu le-am* dat Cuvântul Tău și** lumea i-a urât, pentru că ei nu sunt din lume, după cum† Eu	3 cu ucenicii Săi. Iuda deci*, după ce a luat ceata ostașilor și slujitori de la preoții de seamă și de la farisei,	2 *Lc. 21.37. 3 *Fap. 1.16.
17 *Cap. 15.3. Fap. 15.9. Ef. 5.26. 1 Pet. 1.22. **2Sam.7.28 Ps. 119.142; 119.151.	15 nu sunt din lume. Nu cer să-i iei din lume, ci să-i* păzești	4 clii ¹ și cu arme. Isus deci, știind toate cele care urmau să vină asupra Lui, a ieșit înainte și le-a spus:	
18 *Cap. 20.21. 19 *1 Cor. 1.2; 1.30. 1 Tes. 4.7. Ev. 10.10.	16 de cel rău. Ei nu sunt din lume, după cum Eu nu sunt din lume.	5 „Pe cine căutați?“ Ei I-au răspuns: „Pe Isus din Nazaret“. Isus ^e le-a spus: „Eu sunt!“	
21 *Cap. 10.16. Rom. 12.5. Gal. 3.28. **Cap.10.38; 14.11.	17 Sfințește-i* în adevărul Tău ^e : Cuvântul** Tău este adevărul.	6 „Eu sunt!“ Și Iuda, care-L vindea, stătea și el cu ei. Deci, când le-a spus: „Eu sunt!“, s-au dat	
22 *Cap. 14.20. 1 Ioan 1.3; 3.24.	18 Cum* M-ai trimis pe Mine în lume, și Eu i-am trimis pe ei în	7 înapoi și au căzut la pământ. Din nou deci i-a întrebat: „Pe cine căutați?“	
23 *Col. 3.14.	19 lume; și* pentru ei Eu Mă sfințesc pe Mine Însumi, ca și ei să	8 din Nazaret“. Isus a răspuns: „V-am spus că Eu sunt. Deci, dacă Mă căutați pe Mine, lăsați-i pe	
24 *Cap. 12.26; 14.3. 1 Tes. 4.17. **Vers. 5.	20 fie sfințiți în adevăr. Și nu cer numai pentru aceștia, ci și pentru cei care vor crede ^f în Mine prin cu-	9 aceștia să se ducă“, pentru ca să se împlinescă cuvântul pe care-l spusese: „N-am pierdut pe* nici unul din cei pe care Mi i-ai dat	9 *Cap. 17.12.
25 *Cap. 15.21; 16.3. **Cap. 7.29; 8.55; 10.15. †Cap. 16.27.	21 vântul lor; pentru ca* toți să fie una, după cum Tu**, Tată, ești în Mine și Eu în Tine; ca și ei să fie una ^e în Noi, ca lumea să creadă că Tu M-ai	10 Tu“. Simon Petru* deci, având sabie, a scos-o și i-a lovit pe robul marelui preot și i-a tăiat urechea	10 *Mt. 26.51. Mc. 14.47. Lc. 22.49,50.
	22 trimis. Și Eu le-am dat gloria pe care Mi-ai dat-o Tu, pentru ca* ei să	11 dreaptă; și numele robului era Malhus. Isus i-a spus deci lui Petru: „Pune ^k sabia în teacă. Paharul* pe care Mi l-a dat Tatăl, să nu-l beau?“	11 *Mt. 20.22; 26.39,42.
	23 fie una, cum Noi suntem una: Eu în ei și Tu în Mine; pentru ca* ei să fie făcuți desăvârșiți spre a fi una, ca ^g să cunoască lumea că Tu	12 Deci ceata ostașilor și comandantul și slujitorii iudeilor L-au apu-	
	24 M-ai iubit pe Mine. Tată*, doresc ca aceia pe care Mi i-ai dat Tu să fie și ei cu Mine unde sunt Eu, ca să privească gloria Mea pe care	13 cat pe Isus și L-au legat. Și L-au dus întâi la Ana*, pentru că era so- crul lui Caiafa, care era mare preot	Isus înaintea lui Ana și Caiafa (Mt. 26.57-70; Mc. 14.53-68; Lc. 22.63-71)
	25 lumii. Tată drept, lumea ^h nu Te-a cunoscut, dar Eu** Te-am cunoscut și aceștia† au cunoscut	14 în anul acela. Iar* Caiafa era cel care îi sfătuisse pe iudei că este de folos să moară ^m un singur om pentru popor.	13 *Lc. 3.2. 14 *Cap. 11.50.

^a Sau „păstrează“ ^b Unele ms. ad. „în lume“ ^c Sau „îi păstram“ ^d Unele ms. „îi păzeam Eu, în Numele Tău, pe care Mi l-ai dat, și“ ^e Unele ms. omit ^f Unele ms. „cred“ ^g Unele ms. „și ca“ ^h Unele ms. „și lumea“; alte ms. „Iar lumea, Tată drept“ ⁱ Unele ms. „cu făclii și cu felinare“ ^j Unele ms. ad. „Isus“, omițând la început ^k Unele ms. „Pune-ți“ ^l Comandant peste o mie de oameni ^m Unele ms. „să piară“

<p>16 *Mt. 26.69. Mc. 14.66. Lc. 22.54.</p>	<p>15 Și Simon Petru și celălalt ucenic Îl urmau pe Isus. Iar ucenicul ace- la îi era cunoscut marelui preot și a intrat cu Isus în curtea^a marelui 16 preot. Iar Petru* stătea afară, la ușă. Deci celălalt ucenic, care îi era cunoscut marelui preot, a ieșit și i-a vorbit portăresei și l-a adus 17 pe Petru înăuntru. Servitoarea, portăreasa, i-a spus deci lui Pe- tru: „Nu ești și tu dintre ucenicii O- mului acestuia?“ El a spus: „Nu 18 sunt“. Iar robii și slujitorii, după ce făcuseră jărătic (pentru că era frig), stăteau și se încălzeau; Pe- tru dar stătea^b cu ei și se încălzea.</p>	<p>pretoriu, ca să nu se întineze, ci^h 29 să mănânce paștele. Pilat a ieșit deci afarăⁱ la ei și a spus: „Ce acu- zație aduceți împotriva Omului 30 acestuia?“ Ei au răspuns și i-au zis: „Dacă Acesta n-ar fi fost un răufăcător, nu L-am fi dat în mâi- 31 nile tale“. Pilat deci le-a spus: „Luați-L voi și judecați-L după legea voastră“. Iudeii deci i-au spus: „Nouă nu ne este permis să 32 omorăm pe nimeni“, ca* să se împlinească cuvântul lui Isus pe care-l spusese, arătând cu ce 33 moarte avea El să moară. Pilat* deci a intrat din nou în pretoriu și L-a chemat pe Isus și I-a spus:</p>	<p>32 *Mt. 20.19. Cap. 12.32; 12.33. 33 *Mt. 27.11.</p>
<p>20 *Mt. 26.55. Lc. 4.15. Cap. 7.14; 7.26,28; 8.2.</p>	<p>19 Atunci marele preot L-a întrebat pe Isus despre ucenicii Săi și despre 20 învățătura Lui. Isus i-a răspuns: „Eu* am vorbit deschis lumii; Eu întotdeauna i-am învățat în sina- gogă și în templu^c, unde se adună întotdeauna^d iudeii, și n-am vor- 21 bit nimic în ascuns. De ce Mă întrebi pe Mine? Întreabă-i pe cei care au auzit ce le-am vorbit; iată, 22 aceștia știu ce am spus Eu“. Iar când a spus acestea, unul dintre slujitorii care stăteau acolo L-a lovit cu palma^{e*} pe Isus^f, spunând:</p>	<p>34 „Ești Tu Împăratul iudeilor?“ Isus i-a răspuns: „De la tine însuși spui aceasta, sau alții ți-au spus-o de- 35 spre Mine?“ Pilat a răspuns: „Oare sunt eu iudeu? Națiunea Ta și preoții de seamă mi Te-au pre- 36 dat: ce ai făcut?“ Isus a răspuns*: „Împărăția** Mea nu este din lu- mea aceasta; dacă Împărăția Mea ar fi fost din lumea aceasta, slu- jitorii Mei ar fi luptat ca să nu fiu predat iudeilor; dar acum Împărăția Mea nu este† de aici“.</p>	<p>36 *1 Tim. 6.13. **Dan. 2.44; 7.14. Lc. 12.14. Cap. 6.15; 8.15. †Cap. 8.47. 1 Ioan 3.19; 4.6.</p>
<p>22 *Ier. 20.2. Fap. 23.2.</p>	<p>23 Isus i-a răspuns: „Dacă am vorbit rău, mărturisește despre răul <i>aces- ta</i>; iar dacă <i>am vorbit</i> bine, de 24 ce Mă lovești?“ ^gAna L-a trimis legat la Caiafa, marele preot.</p>	<p>37 Pilat deci I-a spus: „Atunci, ești Tu Împărat?“ Isus a răspuns: „Tu zici că Eu sunt Împărat. Eu pen- tru aceasta M-am născut și pen- tru aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc pentru adevăr. Oricine^k este din adevăr ascultă 38 glasul Meu“. Pilat I-a spus: „Ce este adevărul?“ Și, spunând ace- asta, din nou a ieșit la iudei și i-le-a spus: „Eu* nu găsesc nici 39 o vină în El. Dar* voi aveți un obi- cei ca, de Paști, să vă eliberez pe unul; vreți deci să vi-L eli- berez pe Împăratul iudeilor?“</p>	<p>38 *Mt. 27.24. Lc. 23.4. Cap. 19.4,6.</p>
<p>Tăgăduirea lui Petru (Mt. 26.69-75; Mc. 14.66-72; Lc. 22.54-62)</p>	<p>25 Și Simon Petru stătea și se încăl- zea. I-au spus deci: „Nu ești și tu dintre ucenicii Săi?“ El a tăgăduit 26 și a spus: „Nu sunt“. Unul dintre robii marelui preot, care era rudă cu cel căruia Petru îi tăia urechea, a spus: „Nu te-am văzut eu în grădină 27 cu El?“ Din nou deci Petru a tă- găduit; și îndată* a cântat cocoșul.</p>	<p>40 Toți deci au strigat din nou, spu- nând*: „Nu pe Acesta, ci pe Ba- raba!“ Iar Baraba** era un tâlhar.</p>	<p>39 *Mt. 27.15. Mc. 15.6. Lc. 23.17.</p>
<p>27 *Mt. 26.74. Mc. 14.72. Lc. 22.60. Cap. 13.38.</p>	<p>28 Ei L-au dus* deci pe Isus de la Caiafa în pretoriu; și era dis-de- dimineață. Și ei** nu au intrat în</p>	<p></p>	<p>40 *Fap. 3.14. **Lc. 23.19.</p>
<p>Isus înaintea lui Pilat (Mt. 27.11-31; Mc. 15.1-20; Lc. 23.1-5; 23.13-25)</p>	<p>^a Curtea palatului ^b Unele ms. „stătea dar și Petru“ ^c Gr. „hieron“ ^d Unele ms. „toți“ ^e Sau „cu nuiua“ ^f Sau „I-a dat o palmă lui Isus“ ^g Unele ms. ad. „Atunci“ ^h Unele ms. ad. „ca“ ⁱ Unele ms. omit „afară“ ^j Unele ms. „a răspuns“ ^k Lit. „Oricine care“</p>	<p></p>	
<p>28 *Mt. 27.2. Fap. 3.13. **Fap. 10.28; 11.3.</p>	<p>1122</p>	<p></p>	<p></p>

1 *Mt. 20.19; 27.26. Mc. 15.15. Lc. 18.33.	19 Atunci* deci Pilat L-a luat pe	mit „Pardosit cu pietre“, iar în	14 *Mt. 27.62.
4 *Cap. 18.38.	2 Isus și L-a biciuit. Și ostașii, împletind o cunună de spini, I-au pus-o pe cap și L-au îmbrăcat cu	14 evreiește: „Gabata“. (Și era* Pregătirea Paștelui; era ^m cam pe la ceasul al șaselea.) Și Pilat ·le-a spus iudeilor: „Iată Împăratul vos-	15 *Gen. 49.10.
6 *Fap. 3.13.	3 o haină de purpură și veneau la El ^a și spuneau: „Salutare ^b , Împăratul iudeilor!“ Și-L loveau cu	15 tru!“ Dar ei au strigat: „Ia-L, ia-L, răstignește-L!“ Pilat ·le-a spus: „Să-L răstignesc pe Împăratul vos-	16 *Mt. 27.26; 27.31. Mc. 15.15. Lc. 23.25.
7 *Lev. 24.16. **Mt. 26.65. Cap. 5.18; 10.33.	4 palmele ^c . Și ^d Pilat a ieșit din nou afară și ·le-a spus: „Iată, vi-L aduc afară, ca* să știți că nu găesc	16 zarul!“ Atunci* deci L-a dat în mâinile lor ⁿ , ca să fie răstignit. Și L-au luat pe Isus și L-au dus ^o .	Răstignirea lui Isus (Mt. 27.32-50; Mc. 15.21-37; Lc. 23.26-49)
9 *Is. 53.7. Mt. 27.12,14.	5 nici o vină în El“. (Isus deci a ieșit afară, purtând cununa de spini și haina de purpură.) Și Pilat ·le-a	17 Și, purtându-și crucea, El a* ieșit la locul numit „al Căpățânii“, care în evreiește se numește	17 *Num. 15.36 Ev. 13.12.
11 *Lc. 22.53. Cap. 7.30.	6 spus: „Iată Omul!“ Când L-au văzut deci preoții de seamă și slujitorii, au strigat, spunând: „Răstignește! Răstignește-L!“ ^e Pilat ·le-a spus*: „Luați-L voi și răstigniți-L, pentru că eu nu găesc	18 „Golgota“, unde L-au răstignit, și cu El pe alți doi, de o parte și	19 *Mt. 27.37. Mc. 15.26. Lc. 23.38.
12 *Lc. 23.2. **Fap. 17.7.	7 vină în El“. Iudeii i-au răspuns: „Noi avem o lege* și, după legea noastră ^f , El trebuie să moară, pentru că S-a** făcut pe Sine	19 de alta, și în mijloc pe Isus. Și Pilat* a scris și un titlu și l-a pus pe cruce. Și era scris: „Isus din Nazaret, Împăratul iudeilor“.	23 *Mt. 27.35. Mc. 15.24. Lc. 23.34.
	8 Deci, când a auzit Pilat acest cuvânt, mai mult s-a temut și a intrat din nou în pretoriu, și ·I-a spus lui Isus: „De unde ești Tu?“	20 Deci mulți dintre iudei au citit acest titlu, pentru că locul unde a fost răstignit Isus era aproape de cetate ^p ; și era scris în evreiește,	24 *Ps. 22.18.
	9 Dar* Isus nu i-a dat nici un răspuns. Pilat deci ^g ·I-a spus: „Mie nu-mi vorbești? Nu știi că am autoritate ^h să Te eliberez ⁱ și am autoritate să Te răstignesc?“ Isus a	21 în grecește, în latinește ^q . Preoții de seamă ai iudeilor i-au spus deci lui Pilat: „Nu scrie: «Împăratul iudeilor», ci scrie că Acela a spus: «Sunt Împărat al iudeilor»“.	25 *Mt. 27.55. Mc. 15.40. Lc. 23.49.
	10 răspuns ^j : „N-ai* avea nici o autoritate asupra Mea, dacă nu ți-ar fi fost dată de sus. De aceea, cel care M-a predat ție are mai mare păcat“. De atunci Pilat căuta să-L elibereze; dar iudeii strigau, spunând: „Dacă* Îl eliberezi pe Acesta, nu ești prieten al Cezarului. Oricine** se face pe sine împărat	22 Pilat a răspuns: „Ce am scris, am scris“. Ostașii* deci, după ce L-au răstignit pe Isus, au luat hainele Lui și le-au făcut patru părți: fiecărui ostaș o parte, și cămașa; iar cămașa era fără cusătură, țesută în întregime de sus până jos. Au spus deci între ei: „Să n-o sfășiem, ci să aruncăm sorți pentru ea, a cui să fie“; aceasta, ca să se împlinească Scriptura, care zice ^r : „Și-au împărțit* hainele Mele între ei și pentru cămașa Mea au aruncat sorți“.	
	11 este împotriva Cezarului“. Deci Pilat, auzind cuvintele acestea ^k , L-a dus afară pe Isus și s-a așezat pe scaunul ^l de judecată, în locul nu-	23 Ostașii deci au făcut aceste lucruri.	
	12 mit „Pardosit cu pietre“, iar în	24 Iar lângă* crucea lui Isus	

^a Unele ms. omit „și veneau la El“ ^b Lit. „Bucură-Te“, formulă prescurtată de salut; aici cu sens disprețuitor ^c Sau „cu nuielele“ (vezi Mica 5.1); sau „Și Îi dădeau palme“ ^d Unele ms. „deci“; alte ms. omit „și“ ^e Unele ms. „Răstignește! Răstignește!“ ^f Unele ms. „după lege“ ^g Unele ms. omit ^h Sau „putere“ ⁱ Unele ms. inversează „eliberez“ cu „răstignesc“ ^j Unele ms. „i-a răspuns“ ^k Unele ms. „cuvântul acesta“ ^l Unele ms. nearticulat ^m Unele ms. „și“ ⁿ Sau „li L-a predat“ ^o Unele ms. omit „și L-au dus“ ^p Unele ms. „locul din cetate unde a fost răstignit Isus era aproape“ ^q Unele ms. „în evreiește, în latinește, în grecește“ ^r Unele ms. omit „care zice“

25 **Lc. 24.18.	stăteau mama Lui și sora mamei Lui, Maria a lui Clopa**, și Maria	Isus ^g întâi noaptea, și a adus un amestec de smirnă și aloe, cam o	
26 *Cap.13.23; 20.2; 21.7,20,24. **Cap. 2.4.	26 din Magdala. Isus deci, văzând pe mama Sa și pe* ucenicul pe care-l iubea stând alături, i-a spus mamei Sale: „Femeie**, iată fiul tău!“ Apoi i-a spus ucenicului: „Iată mama ta!“ Și, din ceasul acela, ucenicul a luat-o la el <i>acasă</i> *.	40 sută de măsuri ^h . Au luat deci trupul lui Isus și l-au* legat în fâșii de pânză de in, cu miremele, cum este obiceiul la iudei să pregătească pentru înmormântare.	40 *Fap. 5.6.
27 *Cap. 1.11; 16.32.	27	41 Iar în locul unde a fost răstignit era o grădină, și în grădină un mormânt nou, în care nimeni nu	
Moartea lui Isus	28 După aceasta, Isus, știind că acum toate s-au sfârșit ^a , ca* să se împlinescă Scriptura, a spus:	42 fusese pus vreodată. Deci, din cauza Pregătirii iudeilor, pentru că mormântul era aproape, L-au* pus pe Isus acolo.	42 *Is. 53.9.
28 *Ps. 69.21.	29 „Mi-e sete“. Acolo era ^b un vas plin cu oțet. Și ei, umplând un burete cu oțet și punându-l* într-un	20 Și, în <i>ziua</i> întâi a săptămânii, Maria din Magdala a venit de-diminează la mormânt, pe când era încă întuneric, și a văzut pia-	
29 *Mt. 27.48.	29 isop, l-au dus la gură. Deci, când a luat Isus oțetul, a spus: „S-a* sfârșit!“; și, plecându-și capul,	2 tra luată de pe mormânt. A alergat deci și a venit la Simon Petru și la celălalt* ucenic, pe care-l iubea Isus, și le-a spus: „L-au luat pe Domnul din mormânt și nu	
30 *Cap. 17.4.	30	3 știm unde L-au pus“. Petru* deci a ieșit, și celălalt ucenic, și veneau	
31 *Deut. 21.23. **Mc. 15.42.	31 Și-a dat duhul. Iudeii deci, ca să* nu rămână trupurile pe cruce în sabat, fiindcă** era Pregătirea (pentru că acea zi de Sabat era mare ^c), i-au cerut lui Pilat să le zdrobească fluierile picioarelor și	4 la mormânt. Și cei doi alergau împreună și celălalt ucenic a alergat înainte, mai repede decât Petru și	
	32 să fie luați. Deci au venit ostașii și au zdrobit fluierile picioarelor celui dintâi și ale celui alt răstignit împreună cu el; dar, venind la Isus, când au văzut că Acesta murise deja, nu l-au zdrobit	5 a ajuns cel dintâi la mormânt. Și, plecându-se, a văzut fâșiile* de	
	33 fluierile picioarelor, ci unul dintre ostași l-a străpuns coasta cu o	6 pânză pe jos; totuși nu a intrat. A venit deci Simon Petru, urmându-l, și a intrat în mormânt și a	
34 *1 Ioan 5.6,8	34 suliță și îndată a* ieșit sânge și apă. Și cel care a văzut <i>acestea</i> a mărturisit, și mărturia lui este adevărată, și el știe că spune adevărul, ca și ^d voi să credeți. Pentru că <i>acestea</i> au avut loc ca* să se împlinescă Scriptura: „Nici un os	7 văzut fâșiile de pânză pe jos; și ștergarul* care era pe capul Lui nu era jos cu fâșiile de pânză, ci la o parte, înfășurat într-un loc.	
	35 nu l se va zdrobi“. Și din nou o altă Scriptură zice: „Vor* privi spre Cel pe care L-au străpuns“.	8 Atunci deci a intrat și celălalt ucenic, care a ajuns cel dintâi la mormânt, și a văzut și a crezut;	
36 *Ex. 12.46. Num. 9.12. Ps. 34.20.	36	9 pentru că încă nu știau Scriptura*, că El trebuia să învieze	
	37 nu l se va zdrobi“. Și din nou o altă Scriptură zice: „Vor* privi spre Cel pe care L-au străpuns“.	10 dintre morți. Ucenicii deci au plecat din nou la ei <i>acasă</i> .	
37 *Ps.22.16,17. Zah. 12.10. Apoc. 1.7.	37	11 Dar Maria stătea afară lângă mormânt, plângând. Deci, pe când plângea, s-a plecat spre mormânt	
Înmormântarea lui Isus (Mt. 27.57-61; Mc. 15.42-47; Lc. 23.50-56)	38 Și ^e , după acestea, Iosif din Arimateea, fiind ucenic al lui Isus, dar pe ascuns, de* frica iudeilor, l-a rugat pe Pilat să ia trupul lui Isus; și Pilat i-a dat voie. A venit	12 și* a văzut doi îngeri în alb, stând unul la cap și unul la picioare,	
	39 deci și a luat trupul lui Isus ^f . Și a venit și Nicodim*, care venise la		
38 *Cap. 9.22; 12.42.			
39 *Cap. 3.1,2; 7.50.			

Învieerea lui Isus (Mt. 28.1-10; Mc. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

Isus Se arată Mariei

^a Sau „s-au împlinit“ (și la v.30) ^b Unele ms. ad. „deci“ ^c Unele ms. „pentru că ziua sabbatului aceleia era mare“ ^d Unele ms. omit ^e Sau „Iar“ ^f Unele ms. omit „Isus“; alte ms. omit „trupul lui Isus“ și citește „L-a luat“; alte ms. omit de la „și Pilat“ până la „trupul lui Isus“ ^g Unele ms. „El“ ^h Insumând aproximativ 32,7 kg.

14 *Mt. 28.9. Mc. 16.9. **Lc. 24.16; 24.31. Cap. 21.4.	unde fusese pus trupul lui Isus. 13 Și aceștia ·i-au spus: „Femeie, de ce plângi?” Ea ·le-a spus: „Pentru că L-au luat pe Domnul meu și nu 14 știu unde L-au pus”. Și ^{a*} , spunând acestea, s-a întors înapoi și L-a văzut ^b pe Isus stând în picioare și** 15 nu știa că este Isus. Isus ·i-a spus: „Femeie, de ce plângi? Pe cine cauți?” Ea, gândind că este grădinarul, ·I-a spus: „Domnule, dacă tu L-ai luat de aici, spune-mi unde 16 L-ai pus, și eu Îl voi lua”. Isus ·i-a spus: „Maria!” Ea, întorcându-se, ·I-a spus în evreiește ^c : „Rabuni!”, 17 care înseamnă: „Învățătorule!” Isus ·i-a spus: „Nu Mă atinge, pentru că încă nu M-am suit la Tatăl Meu ^d ; ci mergi la frații* Mei și spune-le: «Mă** sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, și la Dumnezeu [†] 18 Meu și Dumnezeu vostru»”. Maria din Magdala ·a venit*, dând de știre ucenicilor că L-a văzut pe Domnul și că El i-a spus acestea.	nu voi pune degetul meu în semnul ¹ cuielor și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nici- 26 decum nu voi crede“. Și, după opt zile, din nou erau înăuntrul ucenicilor Săi, și Toma <i>era</i> cu ei. ·A venit Isus, ușile fiind închise, și a stat în mijloc și <i>le-a</i> spus: „Pace 27 vouă!” Apoi ·i-a spus lui Toma: „Adu* degetul tău aici și vezi mâinile Mele; și adu mâna ta și pune-o în coasta Mea și nu fi 28 necredincios, ci credincios“. Și ^d Toma a răspuns și I-a zis: „Domnul meu și Dumnezeul meu!” Isus ·i-a spus: „Pentru că M-ai văzut ^j , ai crezut; fericite* de cei care n-au văzut și au crezut“.	27 *1 Ioan 1.1.
17 *Ps. 22.22. Mt. 28.10. Rom. 8.29. Ev. 2.11. **Cap. 16.28 †Ef. 1.17.	19 Fiind deci seară, în* ziua aceea, cea dintâi a săptămânii, și ușile fiind închise <i>acolo</i> unde erau ^e ucenicii, de frica iudeilor, Isus a venit și a stat în mijloc, 20 și ·le-a spus: „Pace vouă!” Și, spunând aceasta, le-a arătat mâinile și coasta Sa. Ucenicii* deci s-au bucurat, văzându-L pe Domnul. 21 Isus ^{d*} deci le-a spus din nou: „Pace vouă! Cum** M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi“. 22 Și, spunând aceasta, a suflat ^f asupra lor și ·le-a spus: „Primiți 23 Duh Sfânt! Celor cărora* le iertați păcatele, iertate le sunt ^g . Celor cărora le țineți, ținute sunt ^{h*} “.	30 Isus deci a făcut și multe* alte semne înaintea ucenicilor Săi ^d , care nu sunt scrise în cartea aceea- 31 ta. Dar* acestea sunt scrise ca voi să credeți că Isus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și**, crezând, să aveți viață în Numele Lui. 21 După acestea, Isus ^d S-a arătat din nou ucenicilor, la Marea Tiberiadei. Și S-a arătat astfel: 2 erau împreună Simon Petru și Toma, cel numit Geamăn, și Natanael*, cel din Cana Galileii, și ai** lui ^k Zebedei și alți doi din- 3 tre ucenicii Săi. Simon Petru ·le-a spus: „Mă duc să pescuiesc“. Ei ·i-au spus: „Venim și noi cu tine“. Au ieșit și s-au suit ^l în corabie; și în noaptea aceea n-au prins nimic. 4 Dar, făcându-se deja dimineată, Isus a stat pe țărm; totuși ucenicii 5 nu* știau că este Isus. Isus* deci ·le-a spus: „Copilașilor, aveți ceva de mâncare?” Ei I-au răspuns: 6 „Nu“. Și El le-a spus*: „Aruncați plasa în partea dreaptă a corăbiei și veți găsi“. Au aruncat deci și n-o mai puteau trage de mulțimea 7 peștilor. Ucenicul* acela, pe care-l iubea Isus, ·i-a spus deci lui Petru: „Este Domnul!” Simon Petru deci,	29 *2 Cor. 5.7. 1 Pet. 1.8.
18 *Mt. 28.10. Lc. 24.10.	24 Dar Toma*, unul din cei doisprezece, cel numit Geamăn, nu 25 era cu ei când a venit Isus. Ceilalți ucenici îi spuneau deci: „L-am văzut pe Domnul!” Dar el le-a spus: „Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielor și dacă		30 *Cap. 21.25.
Isus Se arată ucenicilor (Mc. 16.14; Lc. 24.36-49)			31 *Lc. 1.4. **Cap. 3.15; 3.16; 5.24. 1 Pet. 1.8,9.
19 *1 Cor. 15.5. 20 *Cap. 16.22.			Arătarea la Marea Tiberiadei
21 *Mt. 28.18. **Cap. 17.18; 17.19. 2 Tim. 2.2. Ev. 3.1.			2 *Cap. 1.45. **Mt. 4.21.
23 *Mt. 16.19; 18.18.			4 *Cap. 20.14.
Isus Se arată lui Toma			5 *Lc. 24.41.
24 *Cap. 11.16.			6 *Lc. 5.4,6,7.
			7 *Cap. 13.23; 20.2.

^a Unele ms. omit; alte ms. „Dar“ ^b Lit. „Îl vede“ ^c Unele ms. omit „în evreiește“ ^d Unele ms. omit
^e Unele ms. ad. „adunați“ ^f Ca în Gen. 2.7. ^g Sau „le-au fost deja iertate“ ^h Sau „au fost deja ținute“
ⁱ Unele ms. „locul“ ^j Puține ms. ad. „Toma“ ^k Fiii lui ^l Unele ms. ad. „îndată“

	<p>auzind că este Domnul, și-a încins haina (pentru că era dezbrăcat) și s-a aruncat în mare. Și ceilalți ucenici au venit cu corăbioara – pentru că nu erau departe de mal, ci cam la două sute de coți – trăgând plasa cu pești. Când au ieșit deci la mal, au văzut acolo jăratice și pește pus deasupra și pâine.</p> <p>Isus le-a spus: „Aduceți din peștii pe care i-ați prins acum“. Simon Petru^a s-a suit în corabie și a tras plasa la mal, plină cu pești mari, o sută cincizeci și trei și, deși erau atâția, plasa nu s-a rupt. Isus le-a spus: „Veniți*, mâncați^b“. Și nici unul dintre ucenici nu îndrăznea să-L întrebe: „Tu cine ești?“</p> <p>Știind că este Domnul. ^cIsus a venit și a luat pâinea și le-a dat, la fel și peștele. Acum aceasta a fost a* treia oară când S-a arătat Isus ucenicilor Săi^d, după ce a înviat dintre morți.</p> <p>Discuția lui Isus cu Petru</p> <p>Deci, după ce au mâncat^b, Isus i-a spus lui Simon Petru: „Simone, al lui Iona^e, Mă iubești tu mai mult decât aceștia?“ El i-a spus: „Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc^f“. El i-a spus: „Paște mielulei Meie“. El i-a spus din nou, a doua oară: „Simone, al lui Iona^e, Mă iubești?“ El i-a spus: „Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc^f“. El i-a spus*: „Păstorește oile Mele“. El i-a spus a treia oară: „Simone, al lui Iona^e, Mă iubești^g?“ Petru s-a întristat că i-a spus a treia oară:</p>	<p>„Mă iubești^g?“ și I-a spus: „Doamne, Tu* știi toate: Tu cunoști că Te iubesc^f“. Isus i-a spus: „Paște oile Mele! Adevărat*, adevărat îți spun: Când erai mai tânăr, te încingea singur și umblai unde voiai; dar, când vei îmbătrâni, îți vei întinde mâinile și altul te va încinge și te va duce unde nu voiești“. Dar a spus aceasta, arătând cu* ce moarte Îl va glorifica el pe Dumnezeu. Și, după ce a spus aceasta, i-a zis: „Urmează-Mă!“^h Petru, întorcându-se, l-a văzut venind în urmă pe ucenicul pe* care-l iubea Isus și care se rezemase la cină pe pieptul Lui și spusese: „Doamne, cine este cel care Te va vinde?“ Petru^a, văzându-l, i-a spus lui Isus: „Doamne, dar cu acesta ce va fi?“ Isus i-a spus: „Dacă vreau ca el să rămână până* vin, ce-ți pasă ție? Tu urmează-Mă“. A ieșit deci cuvântul acesta între frați: „Ucenicul acela nu va muri“. Dar Isus nu i-a spus: „Nu va muri“, ci: „Dacă vreau ca el să rămână până vin, ce-ți pasă ție?“</p> <p>Acesta este ucenicul care mărturisește despre acestea și care a scris acestea; și știm* că mărturia lui este adevărată. Și* sunt și multe alte lucruri pe care le-a făcut Isus, care, dacă s-ar fi scris unul câte unul, gândesc** că nici chiar lumea însăși n-ar cuprinde cărțile scrise. Aminⁱ.</p>	<p>17 *Cap. 2.24; 2.25; 16.30.</p> <p>18 *Cap. 13.36. Fap. 12.3,4.</p> <p>19 *2 Pet. 1.14.</p> <p>20 *Cap. 13.23; 13.25; 20.2.</p> <p>22 *Mt. 16.27; 16.28; 25.31. 1 Cor. 4.5; 11.26. Apoc. 2.25; 3.11; 22.7,20.</p> <p>24 *Cap. 19.35. 3 Ioan 12.</p> <p>25 *Cap. 20.30. **Amos 7.10</p>
--	--	--	---

^a Unele ms. ad. „deci“ ^b Masa de dimineață ^c Unele ms. ad. „Deci“ ^d Unele ms. omit ^e Unele ms. „Ioan“ ^f Lit. „Îți sunt prieten“ ^g Lit. „Îmi ești prieten“ ^h Unele ms. ad. „Dar“ ⁱ Unele ms. omit „Amin“